

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

Geleneksel Türk Müzikleri Anabilim Dalı

TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE MEVLİD İCRASI

Aykut KARAÇAM

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2022

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Geleneksel Türk Müzikleri Anabilim Dalı

TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE MEVLİD İCRASI

Aykut KARAÇAM

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2022

TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE MEVLİD İCRASI

Danışman: Prof. Dr. Cenk GÜRAY

Yazar: Aykut KARAÇAM

ÖZ

Coğrafyamızda yaklaşık 600 yıldır icra edilen ve köklü bir gelenek haline gelen Süleyman Çelebi'nin Vesiletü'n Necât isimli eseri birçok insanın özel günlerinde icra ettiği/ettirdiği bir eserdir. Bu eserin yanı sıra farklı mevlidler yazılmış olsa da en çok icra edilen ve mevlid denince akla gelen ilk eser bu “mevlid” olmuştur. Elimizde bulunan mevlid mecmualarında mevlidhanların icraları sırasında okuyacakları beyitleri hangi makamda okuyacaklarını hatırlamaları hususunda yardımcı olacak makam isimleri not alınmıştır. İncelemeye konu olan 7 mecmuanın birbiriyle tutarlılığı, mevlidin doğaçlama olarak icra ediliyor olmasına rağmen genel olarak ustadan çırağa üslup ve makamsal yapı açısından güçlü bir biçimde aktarıldığını göstermektedir. Günümüz mevlidhanlarının icralarının ezgisel ve makamsal açıdan tek tipleşmesinden dolayı, geleneğin anlaşılıp günümüz icralarına ezgisel ve makamsal zenginlik açısından katkı sağlaması büyük önem arz etmesi ve bu alandaki çalışmaların azlığı yazarın konuyu çalışma isteğini artırmıştır.

Ele aldığımız 7 mecmuanın birbirleriyle kıyaslanmasının yanı sıra Kâni Karaca (1930-2004) ve Hafız Mecid Sesigür'ün (1903-1962) ulaşılabilen mevlid kayıtlarının transkripsiyonu yapıp, “ezgi çekirdekleri” temelli analiz yöntemiyle makamlarını tespit edip, 7 mecmua ve iki son dönem icracının tamamının bir tabloda kıyaslanarak mevlid icrasının nazari açıdan yaklaşık 300 yıl içerisindeki değişiminin tespiti amaçlanmıştır. Bu tespit: geleneğin sonraki nesillere aktarımı noktasında meşk sisteminin günümüzdeki boşluğunu doldurmaya yardımcı olacaktır.

Anahtar Sözcükler: Mevlid, mevlid mecmuası, Kâni Karaca, Hafız Mecid Sesigür, analiz.

EXECUTION OF MEVLID IN THE HISTORICAL PROCESS

Supervisor: **Prof. Dr. Cenk GÜRAY**

Author: **Aykut KARAÇAM**

ABSTRACT

Suleyman Celebi's Vesiletü'n Necat, which has been performed in our geography for nearly 600 years and has become a long-established tradition, is a work performed by many people on their special days. Although different mawlids, were written in addition to this work, it was the most performed and the first work that comes into mind when the topic is mawlid. in the mawlid journals we have, the names of the magams have been noted to help the mawlidhans remember in which magam they will recite the couplets during their performance.

The consistency of the 7 journals, which are the subject of the study, will indicate that the performance of mawlid is carried out in terms of master-to-apprentice style and magam structure in general. In addition to comparing the 7 journals we have discussed, the mevlid recordings of Kani Karaca (1930-2004) and Hafiz Mecid Sesigur (1903-1962) were transcribed and their modes were determined using the analysis method based on "melody cores", and the results of 7 journals and two last period performers were transcribed. It is aimed to determine the change of the mevlid, performance in approximately 300 years from a theoretical point of view by comparing all of them in a chart.

Keywords: mevlid, mevlid journals, Kâni Karaca, Hafiz Mecid Sesigür, analysis.

TEŞEKKÜR

Lisans eğitimimden bu yana desteğini esirgemeyen, bŸyŸk bir sabır ve sevgiyle her an yanımda olan kıymetli bŸyŸđŸm, hocam, danıŐmanım Prof. Dr. Cenk GŸray'a tŸm kalbimle teŐekkŸr ederim. ÇalıŐmanın son halini almasında incelikli destek sağlayan kıymetli hocalarım Prof. Dr. Ayten Kaplan ve Prof. Dr. Bayram Akdođan'a; yapacağım çalıŐmanın konusuna karar vermemde fikirleriyle, aynı zamanda bu çalıŐmada kullandığımız mecmuaları bana inanarak paylaŐan kıymetli bŸyŸđŸm Harun Korkmaz'a; desteğini her zaman hissettiğim, tez çalıŐması sırasında bana her alanda bŸyŸk katkı sağlayan pek kıymetli dostum Ahmet Altınkaynak'a; nota yazım sŸrecinde verdikleri bŸyŸk destek için değerli dostlarım Alperen iekli, Eren Tatlı ve Emin Bayram'a; yol haritası çizme noktasında ilk adımları atarken verdiği destek için kıymetli dostum Hulusi Őzbay'a; yŸksek nitelikli çalıŐma disiplini ve dŸrŸstlŸđŸ ile bana kattığı vizyon için kıymetli hocam Emre DŸzenli'ye; tecrŸbelerini açık yŸreklilikle her benimle paylaŐan kıymetli ağabeyim Nuri Yılmaz'a; çalıŐmam sırasında desteklerini esirgemeyen dostlarım ve bŸyŸklerim Eda Nur Camkıran, Murat KŸŸk ve Sıtkı Akın'a ve bu uzun sŸrete her an benimle olan değerli aileme ūkranlarımı sunuyorum.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	iv
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: TARİHSEL SÜREÇTE MEVLİD	4
1.1. Mevlidin Tanımı.....	4
1.2. Mevlid Metinlerinin Tarihi Süreci.....	4
1.3. İslam Medeniyetinde Mevlid Merasimleri.....	10
1.4. Osmanlı Döneminde Mevlid Merasimleri.....	11
2.BÖLÜM: MEVLİD MECMUALARI	12
2.1. Mevlid ve Musiki İlişkisi.....	12
2.2. Bu Çalışmada İncelenen Mevlid Mecmualarının İçerikleri.....	12
2.2.1. Mecmua I.....	12
2.2.2. Mecmua II.....	13
2.2.3. Mecmua III.....	13
2.2.4. Mecmua IV.....	14
2.2.5. Mecmua V.....	14
2.2.6. Mecmua VI.....	15
2.2.7. Mecmua VII.....	15

2.3. Mevlid Mecmualarında Makam Geleneğinin Aktarımı.....	16
2.3.1. Tevhid Bahri.....	16
2.3.2. Evvel Andık Bahri.....	19
2.3.3. Hak Teala Bahri.....	21
2.3.4. Velâdet Bahri.....	23
2.3.5. Merhaba Bahri	26
2.3.6. Çünkü olmahbûb-u, Rabb'ül-âlemin.....	29
2.3.7. Mekke Kavmi.....	32
2.3.8. Gel Berû Ey Aşk Oduna.....	36
2.3.9. Mîraç Bahri.....	41
2.3.10. Mûnâcât Bahri.....	47
3.BÖLÜM: KÂNİ KARACA VE HAFIZ MECİD SESİGÜR İCRA ANALİZİ.....	49
3.1. Kâni Karaca Tevhid Bahri İcrasının Ezgisel Analizi.....	49
3.2. Kâni Karaca Veladet Bahri İcrasının Ezgisel Analizi	57
3.3. Kâni Karaca Merhaba Bahri İcrasının Ezgisel Analizi.....	67
3.4. Kâni Karaca Mîraç Bahri İcrasının Ezgisel Analizi.....	71
3.5. Hafız Mecid Sesigür Velâdet Bahri İcrasının Ezgisel Analizi.....	80
3.6. Hafız Mecid Sesigür Merhaba Bahri İcrasının Ezgisel Analizi.....	91
3.7. Hafız Mecid Sesigür Mîraç Bahri İcrasının Ezgisel Analizi.....	96
4.BÖLÜM: MECMUALAR VE İCRALARIN KARŞILAŞTIRILMASI.....	101
4.1. Tevhid Bahri.....	101
4.2. Velâdet Bahri.....	105
4.3. Merhaba Bahri.....	111
4.4. Mîraç Bahri.....	115
SONUÇ.....	124
KAYNAKLAR.....	125
ETİK BEYAN.....	126

YÜKSEK LİSANS TEZİ ORİJİNALLIK RAPORU.....	127
MASTER'S THESIS ORIGINALITY REPORT.....	128
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	129

GİRİŞ

Müslüman toplumlar her dönemde Hz. Muhammed'e büyük bir saygı ve özlem duymuşlardır. Bu özlem, şiirler güzel sözler ve sanatsal eserlerle taçlandırılmak istenmiş ve her dönemde farklı eserlerde vücut bulmuştur. Arap coğrafyasından doğan mevlid geleneği ilk eserleri doğal olarak Arapça yazılmıştır ve en bilinen ve en çok dile çevrilen eser Medine Müftüsü Ca'fer b. Hasan el-Berzencî'nin *Mevlidü'n-nebî* (*Mevlidü'l-Berzencî, el-İkdü'l-cevher fi mevlidi'n-nebiyyi'l-ezher*) adlı eseridir. Diğer bilinen eserler ise Vâkıdî'ye (ö. 207/823) ait *Mevlidü'l-Vâkıdî ma'a's-şerh 'ale't-temâm* isimli eser, Ebü'l-Ferec İbnü'l-Cevzî'nin *Mevlidü'n-nebî* adlı eseri ve Gazali'ye nispet edilen bir mevlid kitabı bilinen eserlerden birkaçıdır (Durmuş, 2004, s.482). Mevlidin kökleri XV. yy. İslâm devletlerinden Fatımiler'e dayanmaktadır. Bu dönemden başlayarak Hz. Muhammed'in hayatını konu alan çeşitli eserler ortaya konmuştur. Ayrıca bu eserlerin icra edileceği dönemlerde büyük törenler düzenlenmesi eserlere verilen önemi bize açıklamaktadır. Türk-İslâm devletlerinde de aynı önem katlanarak devam etmiştir. XV. yy'da yaşamış olan Süleyman Çelebi'nin *Vesiletü'n Necât* isimli eseri Osmanlı Devleti döneminde yazılan ilk eser olarak kabul edilir. Oldukça hacimli olan bu eserin orijinal metninde 730 kadar beyit olduğu bilgisine rastlanmaktadır ancak günümüze intikal eden nüshalar 150-400 beyit aralığında değişiklik göstermektedir.

Mevlidin halk arasında gördüğü kabul doğrultusunda zaman içerisinde halk için önemli sayılan tüm törenlere mevlid icrası eklenmiştir. Mevlidler doğum, sünnet, hac-umre merasimlerine gidiş-dönüş törenleri ve ölüm gibi günlerde icra ettirilmiştir. Halkın musiki sanatı ile olan ilişkisinin mevlid icrasının musikiyle ilişkisini kuvvetlendirdiği aşikârdır. Musiki ile meşgul olan bireyler mevlid metinlerini makamsal müzikle birleştirerek irticâli olarak icra etmeye başlamışlardır ve ortaya bir meslek sayılabilecek "Mevlidhanlık" çıkmıştır. Mevlidhanların ses aralıklarının genişliği ve makamsal müziğe olan hâkimiyetlerinin yüksek kabiliyetli sayılmalarına neden olduğu söylenebilir.

Mevlidhanların icra sırasında kullandıkları çeşitli defterler günümüze ulaşmıştır. Mecmualardan bazılarında mevlid metninin başına ya da sonuna iliştirilmiş makam isimleri görülür ve mevlidhanların terennüm sırasında bu makamlara bağlı kaldıkları düşünülmektedir. İrticali bir form olan mevlidin hangi makamlarda icra edileceğinin bir çizelgesi niteliğinde olan bu notlar, mevlidin irticali olmasına rağmen bir çerçeve içerisinde

icra ediliyor olma ihtimalini göstermektedir. Yüzyıllara göre değerlendirdiğimizde mevlid mecmualarında kayıt altına alınan makam isimleri birbirinden farklılık gösterebilmektedir. Bunun meşş silsileleriyle alakası olabileceği düşünölebilir.

Bu çalışmada ele alınan mevlid mecmualarının; kullanılan güfteler, kullanılan makamlar ve güfte sıraları açısından farklılık gösterdiği görölebilmektedir. Bu çalışmada incelemeye aldığımız mevlid mecmualarının birbirlerinden farklılıklarının görölebileceği bir tablo oluşturulup kıyaslanmıştır. Ayrıca günümüze olan etkilerinin anlaşılabilmesi için son dönemin önde gelen icracılarından olan Kâni Karaca ve Hafız Mecid Sesigür'ün icraları detaylı olarak notaya alınarak ezgi çekirdeği yöntemine dayalı bir analiz yapılmıştır. İki icracının da farklı zamanlarda kaydedilmiş icraları bulunmasından ötürü ulaşılabilen en temiz kayıtlar kullanılarak sağlıklı sonuçlar alınmaya çalışılmıştır. İracıların aynı bölümleri terennüm ederken farklı makam yapıları kullandıkları da görölmektedir.

Günümüz icralarının tek tipleşmesi ve makamsal zenginliğin icralara yansımadağı fikri bu çalışmayı yapma ihtiyacı ve isteği doğurmuştur. Yapılan bu çalışmanın kültürel bir miras olan mevlid icracılığındaki makam kullanım çeşitliliği açısından faydalı olması beklenmektedir.

Mevlid Mecmuaları ile ilgili çalışmaları oldukça azdır. Konumuzla benzerlik gösteren yegâne çalışma Doç. Dr. Ubeydullah Sezikli'nin besteli mevlid üzerine iki mecmuayı incelemeye aldığı bir makalesi mevcuttur.

Makamsal Analiz Yöntemi: Ezgi Çekirdeği Temelli Analiz

Makam birçok nazariyatçı tarafından izah edilmeye çalışılmış bir kavramdır. Daha önce de nazariyatçıların kullandığı gibi Bayraktarkatal ve Güray (2021) makam kavramını ezgisel bir hareket olarak ifade etmektedirler. Makamların birbirlerinden ayrılması noktasında yalnızca dizi temelli düşünceenin veya yalnızca seyir özelliklerinin incelenmesinin yeterli olmayabileceği, makamlara özgü ezgisel yapıların ancak “makamlara ait tipik ezgi kalıplarını” ifade eden ezgi çekirdekleriyle izahının mümkün olabileceği bu yaklaşımın altındaki temel düşüncedir. Dolayısıyla bu çalışmada söz konusu metot kapsamında, ezgi çekirdeklerinin eklenmesiyle ortaya çıkan makamsal ezgi kalıplarının anlaşılabilmesi için ezgi çekirdeği temelli analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu metot ile icracıların mevlid icralarında kullandığı tipik makamsal ezgi kalıpları tespit edilmiş ve bu yapılar tarihsel

mevlid mecmualarında ön görülen kalıplar ile karşılaştırılmıştır. Tarihsel mevlid mecmularındaki makamsal anlatıların da “motifik” temelli olduğu düşünülünce bu metodun bu çalışma için uygun olduğu ön görülmüştür. Ezgi çekirdekleri yönteminde perdelerin işlevleri dört farklı şekilde izah edilmiştir. Söz konusu işlevler, merkez tanımlayıcı perde (M), ortak tanımlayıcı perde (T), pekiştirici perde (P), süsleyici perde (S) olarak ifade edilmiştir. Merkez tanımlayıcı perde kendi etrafındaki üç veya dört perdenin merkezinde bulunan perdedir. Merkez tanımlayıcı perde ezgisel hareketin yönünü belirleyen perdedir. Makamsal yapıyı oluşturan hareket bu perde üzerinde kararlı bir denge oluşturmaktadır. Ortak tanımlayıcı perde (T) ise üzerinde oluşan kararsız denge ile zaman zaman bulunduğu ezgisel yapının içerisinde geçici merkez olma özelliğine sahip bir karakterdedir. Bu perdenin merkez tanımlayıcı perde ile birlikte oluşturduğu "kararlı denge-kararsız denge" tümleyiciliğinden oluşan "bütünleyici" etkinin de makamsal adlandırma için önemli olduğu düşünülmektedir. Pekiştirici perde merkez tanımlayıcı perdenin karar hissiyatını veya kararlı dengeyi güçlendirici bir işleve sahiptir. Süsleyici perdelerin ise perdeler arası geçişe dair varyantları sağlayarak farklı makamsal ezgi motiflerini oluşturma işlevi bulunmaktadır (Bayraktarkatal, Güray, 2021, s.1004).

Amaç

Bu araştırmanın hipotezi Süleyman Çelebi'nin Vesiletü'n Necât isimli eserinin “müzikal icrasının”, “tarihsel mevlid mecmualarındaki” kayıtlar ile “günümüz icraları” arasındaki farklılıkların dikkate alınarak “makamsal” açıdan değişimlere uğramış olduğu kabulüdür.

Araştırmadaki amaç, ele alınan mevlid mecmualarındaki makamsal yapının son dönemin önde gelen icracılarından Kâni Karaca ve Hafız Mecid Sesigür'ün icralarıyla makamsal açıdan örtüşüp örtüşmediğinin tespitinin yapılması, ortaya çıkan farklılıkların yorumlanması, böylelikle günümüzde mevlid icrası yapan musikişinaslara makamsal çeşitlilik açısından katkı sağlanmasıdır.

Önem

Bu çalışmada halâ sıkça düzenlenen mevlid merasimlerinin makamsal musiki kullanımı açısından niteliğinin artırılmasına, eski dönem icracıların kullandıkları makam çeşitliliğinin anlaşılmasıyla bu hususta yeni icraların makamsal açıdan zenginleştirilmesinde katkıda bulunulması planlanmaktadır. Böylelikle “tarihsel vesikalar” ve “günümüze yakın sesli kayıtlar” ile günümüz mevlidhanlarının kendi icraları arasında kıyas yapabilmeleri,

dolayısıyla mevlid icralarında kullandıkları makam çeşitliliğini artırabilmeleri fikri ve olasılığı, çalışmanın önemini oluşturmaktadır ve konuyla alakalı çalışmaların sayıca azlığı bu çalışmanın önemini artırmaktadır.

Sınırlılıklar

Çalışmada kullanılan mecmualar yalnızca varlığından haberdar olduğumuz ve ulaşabildiğimiz mecmualardır. Varlığından haberdar olmadığımız aynı türde mecmualar olması muhtemel olduğundan ortaya koymaya gayret ettiğimiz eski döneme ait makam algısı yalnızca çalışmada ele aldığımız mecmualarla sınırlıdır. Transkripsiyonu yapılan ses kayıtları seçilirken, kayıt kalitesi, kullanılan beyitlerin fazlalığı gibi hususlar göz önünde bulundurulmuştur. İcracıların başka mevlid kayıtları da bulunmaktadır ancak kayıt temizliği açısından tercih ettiğimiz kayıtlar makamsal incelemeye en uygun zemini sağladığından bu çalışma seçilen söz konusu kayıtlarla sınırlıdır.

1. BÖLÜM: TARİHSEL SÜREÇTE MEVLİD

1.1. Mevlidin Tanımı

Sözlükte doğum, doğum yeri ve doğum zamanı anlamlarına gelen mevlid kelimesi, İslam coğrafyasında özellikle Hz. Muhammed'in doğumunu ve bu hususta yapılan törenleri ve yazılan eserleri ifade etmek için kullanılır.

1.2. Mevlid Metinlerinin Tarihi Süreci

Tarihte yazılan ilk mevlidin, Endülüs'lü XIII. Asır tarihçisi ve edip İbn-ü Dihye tarafından yazıldığı söylene de daha eski tarihlere ait yazılan eserlerin de varlığı bilinmektedir. Böyle bir algıyı İbn-ü Dihye'nin eserinin oldukça meşhur olması oluşturmuş olmalı. Kaynakların çoğunluğu bu eseri ilk eser olarak işaret etmektedir. Vâkıdî'ye (ö. 207/823) ait *Mevlidü'l-Vâkıdî ma'a's-şerh'ale't-temâm* isimli eser, Ebü'l-Ferec İbnü'l-Cevzî'nin *Mevlidü'n-nebî* adlı eseri ve Gazzâlî'ye nisbet edilen bir mevlid kitabı meşhur olan eserlerden birkaçıdır.

Mevlid yazarlarının büyük bir çoğunluğu Hz. Muhammed'e yazılan methiyelerden ilham almışlardır. Emevîler devrinde Kümeyt el-Esedî, Seyyid el-Himyerî, Di'bil el-Huzâî; Abbâsîler zamanında Mervân b. Ebû Hafsa, Ebû Dülâme, Mutî' b. İyâs ve Selm el-Hâsir gibi Şîî şairlerinin Ehl-i beyt ve Hz. Peygamber için yazdığı methiyeler bu tür mevlidler için ilham kaynağı teşkil etmiştir. Genel olarak mevlid müellifleri, başta Kâ'b b. Züheyr'in *Kaşidetü'l-bürde'si* olmak üzere bu eserin çok sayıdaki nazîreleriyle Hassân b. Sâbit'in Resûlullah için yazdığı şiirlerden, Abdullah b. Revâha ve diğer bazı sahâbîlerin nazmettiği methiyelerden ilham almıştır. Ali Fehmi Câbiç, sahâbenin bu şiirlerini Hüsnu's-şîhâbe fi şerhi eş'âri's-şahâbe adlı eserinin I. cildinde toplamıştır (İstanbul 1324). Ancak mevlidlerin mevzu itibarıyla asıl kaynağını siyer, megâzî ve şemâil kitapları oluşturur. Bunların başında İbn İshak'ın es-Sîre'siyle İbn Hişâm'ın es-Sîretü'n-nebeviyye'si ve Ebû İsmâ'îl et-Tirmizî'nin Şemâ' ilü'n-nebî'si gelir (Durmuş, 2004, s.480).

Arapça mevlid yazıları mensur, “manzum-mensur” ve manzum yazım şekillerinde görülmektedir. Hz. Muhammed'e salavat getirilen yerler bölümler arası bağlantı görevi görür. Söz konusu metinler genel olarak halkın anlayacağı dilde yazıldığı için halkı cezbetmiştir. Bunun yanı sıra kaynaklara dayalı hadiseleri anlatan mevlidler de yazılmıştır. Arapça mevlidlerin birçok dile çevrildiğini ve merasimlerde bu çevirilerin okunduğunu

biliyoruz. Günümüzde Arap dünyasında, Hindistan'da ve Güneydoğu Asya İslâm ülkeleriyle bütün Afrika İslâm ülkelerinde Arapçası ve çeşitli dillerdeki tercümeleleriyle en çok okunan mevlid, Medine Müftüsü Ca'fer b. Hasan el-Berzencî'nin *Mevlidü'n-nebî (Mevlidü'l-Berzencî, el- 'İkdü'l-cevher fî mevlidi'n-nebiyyi'l-ezher)* adlı eseridir (Durmuş, 2004, s.482). Arapça metinler haricinde Farsça, Arnavutça, Kürtçe, Zazaca, Cava dili, Çerkesçe, Boşnakça, Rumca ve Türkçe mevlid metinleri bulunmaktadır.

Kürtçe mevlidlerden bilinen ilki Hasan Ertûşî'ye (ö. 1491) aittir. Eser 551 beyitten oluşmaktadır. Anadolu'nun doğusunda, son yirmi otuz sene öncesine kadar Ertûşî'nin yazdığı bu mevlid icra edilmekteydi. Fakat mevlidin, Arapça, Farsça birçok tamlama ve ibare içermesi nedeni ile halk tarafından anlaşılammaya, okunmamaya başlamış hatta bölgedeki medreseler tarafından yeni mevlidler yazılmaya başlanmıştır (Tıraşcı, 2013, s.214).

Zazaca ilk mevlid Ahmed el-Hâsî (ö.1951) tarafından yazılmıştır. Eser on dört bölümden ve üç yüz elli bir beyitten oluşmaktadır (Tıraşcı, 2013, s.226).

İlk Türkçe mevlid metni hakkında kesin bir malûmat bulunmamaktadır. Süleyman Çelebi'nin mevlidi birçok kimse tarafından ilk olarak kabul edilir. Ancak Süleyman Çelebi'den önce mevlid benzeri eserlerin varlığı bilinmektedir. Bunlardan en meşhuru Ahmed Fakih'e (ö. 1252) ait Çarhnâme adlı eserdir (Aksoy, 2004, s.482). Çarhnâme toplam 100 beyitten oluşan fakat 83 beyiti bize ulaşan, tasavvufi düşünceyle yazılmış ve çok sayıda ayet-hadis kullanarak nasihat eden bir eserdir (Sertkaya, 1989, s.65-67).

XV. yüzyıldan itibaren Anadolu coğrafyasında Muhammediyye adı verilen bir eser örneğine de rastlanmaya başlanmıştır. Bu eser, Muhammediyye Yazıcıoğlu Mehmet (ö. 1451) tarafından 1449 yılında tamamlanmıştır. İçerik bakımından mevlidin tüm bölümlerini kapsayan Muhammediyye, üç bölümde incelenebilir. Birinci bölüm yaratılışla ilgilidir. İkinci bölüm Siyer-Mevlid bölümüdür ve bu bölümde Hz. Âdem'den Hz. Muhammed'e kadar bütün peygamberlerin bazı özelliklerinden bahsedilir. Ardından gelen kısımlar Hz. Muhammed'in doğumu, hayatı, savaşları, mucizeleri, Ehl-i beyt'i, halifeleri, 285 beyitlik mi'râciye, Kur'an-ı Kerim'den bazı surelerin tefsirleri, hadis şerhleri, Hz. Muhammed'in nasihatleri, ibadet ve cihada teşvik gibi konuları içermektedir. Üçüncü bölümde ise kıyamet alâmetleri, ahiret hayatı, tövbe gibi konulardan bahsedilir ve eser bir dua ve münâcâtla son

bulur. Muhammediyye halk arasında oldukça yaygın kullanılmıştır. XVII. Yüzyıldan itibaren “muhammediyyehan” adı verilen icracılara rastlanması eserin icrasının oldukça yaygın olduğuna delildir (Uzun, 2005, s.586-587).

Süleyman Çelebi'nin Vesîlet'ün-Necât isimli eseri günümüze kadar en bilinen eser olarak intikal etmiştir. Bu eser yazarın ifadesiyle 1409 yılında yazılmıştır ve 600 yılı aşkın zamandır her dönemde mevlid yazıları arasında en bilinen eser olmuştur. Türkçe yazılan ve bilinen mevlid sayısı 200 civarındadır. Bu eserler üzerine yapılan çalışmalar neticesinde bir kısmının Süleyman Çelebinin eserine çok benzediği, bir bölümünün ufak değişiklikler ve motifler açısından ayrıldığı, diğerlerinin de tamamen farklı olduğu görülmüştür (Pekolcay, 1993, s.38). Metinlerin birçoğu “fâilâtün fâilâtün fâilün” aruz kalıbıyla ve mesnevi tarzında yazılmıştır. Ortalama 600-1400 beyitten oluşan mevlidlerin genel olarak seyri Hz. Muhammed'in doğumu, mi'racı, çeşitli mucizeleri ve sonrasında vefatından bahseden başlıklardan oluşmaktadır (Şeker, 2004, s.482-484).

Araştırmalar neticesinde iki yüz mevlid yazısından yetmiş kadarının yazarı belirlenebilmiştir. Bunlardan bazılarını Hasan Aksoy tarihsel sıraya göre yayımlamıştır.

Yüzyıllara göre mevlid yazarları:

XV. yüzyıl:

Yazar	Eserin Yazılış veya Yazarın Ölüm Tarihi
Süleyman Çelebi	812/1409
Ârif	842/1438
Kerimî	863/1459
Ahmed	873/1468-69
Hafi	883/1478
Hocaoğlu	883/1478
Sinanoğlu	884/1479

Gülşenî-i Saruhânî	-
Cefâyî	889/1484
Mustafaoğlu	896/1491
Ebülhayr İpsalalı	897/1492
Yahyâ	-
Hamdullah Hamdi (Akşemseddinzâde)	900/1494-95

XVI. yüzyıl:

Yazar	Eserin Yazılış veya Yazarın Ölüm Tarihi
Halil	907/1501
Zâtî	-
Muhibbî	-
Şemsî	988/1580
Hasan Bahrî (Karesili)	-
Abdî	-
Mehmed Hevâî	-
Şâhidünnâyî	-
Şehîdî	-
Visâlî Ali Çelebi	-

XVII. yüzyıl:

Yazar	Eserin Yazılış veya Yazarın Ölüm Tarihi
Abdurrahman Ankaravî	1107/1695-96
Kuloğlu (Murâdî)	-

XVIII. yüzyıl:

Yazar	Eserin Yazılış veya Yazarın Ölüm Tarihi
Dede Mehmed Efendi (Dede Mevlidi)	ö. 1147/1734
Nahîfi	ö. 1151/1738
Ahmed Mürşidî (Diyarbakırlı)	ö. 1174/1760-61
Salâhî (Uşşâkî) Efendi	ö. 1197/1783
Bekâî (Darendeli)	ö. 1200/1786
Beyzâde Mustafa	ö. 1200/1786
Selâmî Mustafa Efendi	-

XIX. yüzyıl:

Yazar	Eserin Yazılış veya Yazarın Ölüm Tarihi
Hasan İlmî (Kozanlı)	1226/1811
Molla Halil Siirdî	ö. 1843
Bursalı Kitapçı Mustafa Râgıb Efendi	-
Tâhir Ağa (es-Seyyid Mehmed Tâhir)	1279/1862-63
Kâmî (Şâban Âmidî)	1279/1862-63
Edirne Müftüsü Fevzi Efendi	ö. 1900
Keşfi-i Saruhânî	ö. 1900
Mehmed Rifat (Manastırlı)	ö. 1907

(Aksoy, 2004, s.482)

1.3. İslam Medeniyetinde Mevlid Merasimleri

Hız. Muhammed döneminde doğumunun kutlanmasına rastlanmamaktadır. Emevîler ve Abbasîler dönemlerinde mevlid merasiminin yapıldığına dair bir bilgi bulunmamaktadır. Hız. Muhammed'in doğumu ile ilgili ilk kutlamalara Fâtımî Devleti halifesi Muiz-Lidînillâh (ö. 975) döneminde rastlanmaktadır. Rebûlevvel aylarının on ikinci gününde öğle namazını müteakip din görevlileri tarafından Kur'an okunur dualar edilir ve merasim böylelikle tamamlanırdı (Özel, 2004, s.476). Bu dönemde, Hız. Muhammed'in doğumu ile ilgili merasimler esnasında okunmak maksadıyla yazılmış herhangi bir eser henüz tespit edilememiştir.

Eyyûbiler zamanında bayram ve dini törenler kaldırılmıştır. Dolayısıyla mevlid merasimleri de sekteye uğramıştır. Ancak söz konusu kutlamalar özel toplantılarda devam etmiştir. İslâm dünyasında en ihtişamlı mevlid merasimleri Erbil Atabeklerinden Muzafferüddin Gökbörü devrinde yapılmaya başlamıştır. Yukarıda bahsettiğimiz mevlidi konu alan ilk eser olarak görülen İbnü Dihye'nin (ö. 1235) Et-Tenvîr fî mevlid-il Beşîr ve'n-Nezir (Uyarıcı [Nasihat eden] ve müjdeleyicinin doğumu hakkında aydınlatma) adını taşıyan eser bu dönemde yazılmıştır (Timurtaş, 1970, s.4).

Memlûkler döneminde merasimler genişleyerek ve muhteviyat bakımından zenginleşerek devam etmiştir. Artık yalnızca Hız. Muhammed'in doğumu için değil, velî sayılabilecek insanların ölüm ve doğum günlerinde de mevlid okunmaya başlanmıştır. Tören, anılan şahsiyetlere göre bir gece, bir gün veya bir hafta kadar sürebilmektedir (Özel, 2004, s.477).

Hız. Muhammed'in doğumu ile ilgili olarak Selçuklular devrinde Haleb Atabeyi Nureddîn Mahmud Zengi'nin tensipleriyle gerçekleşen merasimlere rastlanmaktadır. Ayrıca devlet tarafından tertip edilen kutlamaların haricinde halk arasındaki özel toplantılar ile kutlamalar bu dönemde hız kazanmıştır.

Bu döneme kadar birçok Arapça mevlid yazılmıştır ve en bilinen yazarlar Muhyiddîn-i Arabî (ö. 1240), El-Bekrî (ö. 1295) ve İbn-ül-Cezerî (ö. 1429)'dir.

1.4. Osmanlı Döneminde Mevlid Merasimleri

Osmanlı döneminde halk arasında özel toplantılar vesilesiyle mevlid merasimleri yapıldığı rivayet edilir. 16. yy. tarihçisi Selâniki'nin kaydettiğine göre saray tarafından düzenlenen ilk merasim Sultan Süleyman'ın ölümünün saklanmaya çalışıldığı dönemde gerçekleşmiştir.

Ancak yine Selânikî'den gelen bilgiye göre 12 Rebûlevvel 966'da (10 Şubat 1588) Sultan III. Murad'ın tüm camilerde kandil yakılmasını ve mevlid okunmasını emredip Hz. Muhammed'in doğumunu kutlamıştır. Bu emirin birçok kaynakla doğrulanmış olması söz konusu törenin Osmanlı döneminde ilk resmi mevlid cemiyeti olması ihtimalini güçlendirmektedir (Şeker, 2004, s.479). Mevlid merasimlerine olan ilginin artması ile 1676 yılında Tevkî Abdurrahman Paşa tarafından yapılan bir "Kanunnâme" ile bu merasimler bir nizâma bağlanmış ve yine Osmanlı'da saraydan başka Mekke'de Hz. Muhammed'in doğduğu evde mevlid merasimi yapılmıştır (Tıraşçı, 2013, s.213).

Mevlid merasimleri zamanla daha büyük öneme sahip olmuş ve gelenek haline gelen mevlid alayı da bu bağlamda ortaya çıkmıştır. Rebûlevvel ayının on ikinci gecesi dönemin padişahı Sultan Ahmed Camii'ne gelir ve yine dönemin en ünlü mevlidhanları ve hafızlarının icracı olarak bulunduğu bir program tertib edilirdi. Merasimlerden sonra şekerler, helvalar dağıtılır ve mevlithanlara hi'lat verilirdi.

Evliyâ Çelebi, Seyahatnamesinde Bursa'da katıldığı bir mevlidi aynen şöyle aktarıyor;

"Araplardan ziyade marifet sahibi, âlim ve sanatkârların katıldığı bu mevlid, ibrişim halılarla tefriş edilmiş Âsitâne'de, Rebiyyülevvel ayının 12. gecesi yapılır. Namazdan sonra, Mülk Süresi evrâd ve ezkârla başlayan merasimde, dervişler 12 burcu temsilen 12 halka içinde devrân ederler. Daha sonra Süleyman Çelebi'nin Mevlid-i Şerif'i 12 farklı makamda icrâ edilir. Velâdet bahrind e "Doğdu ol Fahrü'l-enâm" denilince herkes ayağa kalkar, zâkirler "Yâ Resulallah cemâlin keşefe 'd-dücâ değılmi/Habîbâ senin kelâmın belâga 'l-ulâ değıl mi" beyitleri pençgâh makamında okunur.

Ve yine Evliyâ Çelebi'nin dediğine göre:

"Bu mevlidi can kulağıyla dinleyen kişi cansız ve mecalsiz olsa bile dirilir."

Hz. Muhammed'e olan büyük sevgiyi göstermek, acılarını ve sevinçlerini onun vesilesiyle paylaşmak, ona şükran veya medet umma amacıyla açılış, düğün, sünnet, cenaze gibi çeşitli günlerde mevlid okunması adet haline gelmiştir. Bu âdetler günümüzde de uygulanmaktadır.

Mevlidin okunmasında vakıflar etkin rol oynamıştır. Mevlid okutmak isteyen kimselerin bu vakıflara bağışlarıyla mevlid icra ettirildi. Örneğin yalnızca Bursa'da toplam 185 vakıf tarafından; 1775 yılında 209, 1790-91 yılları arasında ise 311 defa mevlid icra ettirildiği vakıf defterlerinden öğrenilebilmektedir (Karataş, 2008, s.67).

Vakıflar aracılığıyla mevlid okutma geleneği yalnızca Anadolu'ya değil Osmanlı İmparatorluğu'nun gittiği birçok memlekete intikal etmiştir ve gelenek devam etmektedir. Örneğin Saraybosna Fadılpaşa Vakfı tarafından her yıl Çar Camii'nde mevlid okutulmaktadır (Karataş, 2008, s.55).

2. BÖLÜM: MEVLİD MECMUALARI

2.1. Mevlid ve Musiki İlişkisi

Mevlidin köklü bir gelenek haline gelmesinin temel sebeplerinden biri, şiirin musikiyle olan yakın ilişkisidir. Her ne kadar Mevlid'in ilk izlerine rastladığımız Fatîmiler devrinden bugüne kadar mevlid eserlerinin sözleri ve bu konuyla alakalı törenler ile ilgili pek çok bilgi yazılı ve sözlü kaynaklar aracılığıyla günümüze ulaşmış olsa da, mevlid geleneğinin musiki ile ilişkisine dair somut tarihsel bilgiler oldukça kısıtlıdır. Bu çalışmada söz konusu ilişkiye dair bazı eski kaynaklar incelenmiştir.

2.2. Bu Çalışmada İncelenen Mevlid Mecmualarının İçerikleri

2.2.1. Mecmua I

İsmi: [Mirâciye ve Mevlid Mecmuası]

Mürettibi: ?

Tertib Edilme Tarihi: ? [1700 başları]

Yazı tipi ve tasarım biçimi: 37 varak; nesih yazı; çift sütun; siyah mürekkeple yazılmış.

Kayıt bilgileri: 1a'da İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi mührü bulunmaktadır.

İçeriği: 3a-14a arasında Mirâciye metni bulunmaktadır.

14b-18b arasında Mevlid-i Şerif metni bulunmaktadır.

2.2.2. Mecmua II

İsmi: [Mirâciye ve Mevlid-i Şerif Mecmûası]

Mürettibi: ?

Tertib Edilme Tarihi: ?

Yazı tipi ve tasarım biçimi: 18 varak; nesih yazı; çift sütun; siyah mürekkeple yazılmış.

Kayıt bilgileri:

İçeriği: 2b-6b arasında Mevlid-i Şerif metni bulunmaktadır. 7a-10a arasında Mirâciye metni bulunmaktadır.

2.2.3. Mecmua 1II

İsmi: [Mîrâciye ve Mevlid-i Şerîf Mecmûası]

Mürettibi: Hüdâyî Camii'nin ikinci imamı Ali Sırrî bin Mehemmed

Tertib Edilme Tarihi: 17 Şaban 1242 [16 Mart 1827]

Yazı tipi ve tasarım biçimi:18 varak; nesih yazı, çift sütun; cetvelli, siyah mürekkeple yazılmış.

Kayıt bilgileri: 1b'de mecmuayı Üsküdar'daki Hüdâyî Âsitânesi'ne hediye eden, dergâhın zâkirbaşısı Mehmed Hayrullah ez-Zekâi Efendi'nin hicrî 27 Receb 1330 [12 Temmuz 1912] tarihli vakıf kaydı ve mühürleri bulunmaktadır,

İçeriği:2a'ya sonradan, İsrâ Sûresi'nin ilk 3 âyeti yazılmış,

2b-9b arasında Mirâciye güftesi bulunuyor,

9b-16a arasında Mevlid-i Şerîf metni bulunuyor, Mevlid-i Şerîf'in neredeyse bütün beyitlerinin yanında makam ismi yazıyor, makam isimleri kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

16b'de eserin ketebe kaydı bulunuyor, ketebe kaydının altında Hüdâyî Dergâhı'nın kütüphane mührü basılıdır.

2.2.4. Mecmua 1V

İsmi: [Mevlid-i Şerîf Mecmûası]

Mürettibi: ?

Tertib Edilme Tarihi: ? [18. Yüzyıl]

Yazı tipi ve tasarım biçimi: 16 varak; nesih yazı; çift sütun; cetvelli; serlevha tezhibli; siyah mürekkeple yazılmış.

İçeriği: 1b-14b Mevlid-i Şerif metni bulunuyor, Mevlid-i Şerîf'in neredeyse bütün beyitlerinin yanında makam ismi yazıyor. Makam isimleri kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

2.2.5. Mecmua V

İsmi: [Mîrâciye ve Mevlid-i Şerîf Mecmûası]

Mürettibi: ?

Tertib Edilme Tarihi: [1925]

Yazı tipi ve tasarım biçimi: 14 varak; nesih yazı; çift sütun; serlevha tezhipli; siyah mürekkeple yazılmış.

İçeriği: 1b'de Leiden Kütüphanesi'nin mührü bulunmaktadır.

2b-6b arasında Mevlîd-i Şerif mecmuası bulunmaktadır.

8b-12b arasında Mîrâciye metni bulunmaktadır.

2.2.6. Mecmua VI

İsmi:[Mîrâciye ve Mevlid-i Şerîf Mecmûası]

Mürettibi: ?

Tertib Edilme Tarihi: ?

Yazı tipi ve tasarım biçimi:24 varak; nesih yazı; çift sütun; serlevha tezhipli; siyah mürekkeple yazılmış.

İçeriği: 2a'da Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi'nin mührü ve bağış yapan Seyfettin Özege'nin ismi bulunmaktadır. 2a-7b arasında Mevlîd-i Şerif mecmuası bulunmaktadır. Mevlid-i Şerîf'in neredeyse bütün beyitlerinin yanında makam ismi yazıyor, makam isimleri kırmızı mürekkeple yazılmıştır. 8b-12a arasında Mîrâciye metni bulunmaktadır.

2.2.7. Mecmua VII

İsmi:[Mîrâciye ve Mevlid-i Şerîf Mecmûası]

Mürettibi: ?

Tertib Edilme Tarihi: ?

Yazı tipi ve tasarım biçimi:24 varak; nesih yazı; çift sütun; serlevha tezhipli; siyah mürekkeple yazılmış.

İçeriği: 4a'da Mich. Üniversitesi Kütüphanesi'nin mührü ve bulunmaktadır.

2a-7b arasında Mevlîd-i Şerif mecmuası bulunmaktadır. Mevlid-i Şerîf'in neredeyse bütün beyitlerinin yanında makam ismi yazıyor, makam isimleri kırmızı mürekkeple yazılmıştır.8b-12a arasında Mîrâciye metni bulunmaktadır.

2.3. Mevlid Mecmualarında Makam Geleneğinin Aktarımı

Makamlı Mevlid mecmualarında belli başlı beyitlerin yanında, icrada kullanılması gereken makamlar işaret edilmiştir. Buradaki makamların mecmuaların yazıldığı dönemde sıklıkla kullanılan makamlar olduğu söylenebilir. Bazı noktalarda ilgili makam yapılarının “tiz” olarak ifade edilmesi muhtemelen işaret edilen noktada söz konusu makamların “tiz” bölgelerinin tercih edilmiş olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada da makamlar mevliddeki “bahirler” esas alınarak incelenmiş, her beyit tablolara yerleştirilmiş her mecmuda söz konusu beyitin hangi makam ile kullanıldığı bilgisi mecmuanın altındaki sütuna eklenmiştir. Bu şekilde yedi mecmuadaki makam kullanımını incelendikten sonra son sütun da ilgili beyite dair tüm mecmualardaki tercihlerin belirtilmesine ayrılmıştır. Bu anlamda tablodaki sütunlarda bahirlerdeki beyitler ile ilgili mecmualara dair makam tercihleri, satırlarda ise beyitlere dair tüm mecmualardaki makam tercihleri tartışılmıştır.

2.3.1. Tevhid Bahri

Metin	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	Beyit Temelli Makam Tercih
Allah adın zikr idelüm evvelâ Yâciib öldür cümle işde her kula	√ Dügâh	√ Dügâh √ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	7/7 Dügâh
Allah adın her kim ol evvel ana Her işi âsân ide Allah ana	√ Saba	√ Saba √ Dügâh	√ Dügâh	√ Saba	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	5/7 Dügâh 2/7 Sabâ
Allah adı olsa her işin öni Hergiz ebter olmayan anun sonu	√ Neva	√ Neva √ Dügâh	√ Saba	√ Neva	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Dügâh	5/7 Nevâ 1/7 Sabâ 1/7 Dügâh
Her nefeste Allah adın di müdâm Allah adıyla olur her iş temâm	√ Hüseyni	√ Kûçek √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Kûçek	√ Kûçek	√ Kûçek	√ Hüseyni	4/7 Kûçek 3/7 Hüseyni
Aşk ile gel imdi Allah diyelüm Derd ile göz yaş ile âh idelüm	√ Hüseyni	X X X X	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Kûçek	√ Kûçek	√ Hüseyni	4/7 Hüseyni 2/7 Kûçek
Ola kim rahmet kıla ol pâdisâh Ol Kerim ü ol Rahim ü ol İlâh	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	4/7 Tiz Hüseyni 3/7 Hüseyni

Ol durur hem pâdisâh-i bi- zevâl Bî-ıebih ü bi- nazîr ü bi- misâl	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
Birdür ol birliğine şek yokdurur Gerçi yanlış söyleyenler çokdurur	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	4/7 Tiz Hüseyni 3/7 Hüseyni
Cümle âlem yoğ iken ol var idi Yaradılmışda n gani cebbâr idi	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
Var iken ol yoğ idi ins ü melek Arş ü fers ü ay ü gün hem nüñ felek	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni

Sun ile bunları ol var eyledi Birliğine cümle <u>ikrâr</u> eyledi	X X	X X X X	X X	√ Dügâh	X X	X X	X X	1/1 Dügâh
Kudretin izhâr idüp hem <u>çelil</u> Birligine bunları kaldı delil	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
Bari ne hacet kılavuz <u>sözi</u> çok <u>Birdür Allâh</u> andan <u>artuk</u> Tanrı yok	√ Muhayyer	√ Tiz Hüseyni √ Dügâh	√ Muhayyer	√ Muhayyer	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	6/7 Muhayyer 1/7 Hüseyni
Hasre <u>de</u> ger <u>dinilürse</u> bu kelâm Nice <u>hasr</u> ola bu olmaya <u>temâm</u>	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
Ger dilersiz <u>bulasız</u> oddan <u>neçât</u> Aşk ile <u>derd</u> ile <u>idün</u> es-salât	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	5/7 Hüseyni 2/7 Tiz Hüseyni
Ey azizler <u>üşde</u> başlarız söze Bir <u>vasıyyet</u> <u>kılaruz</u> illâ size	√ Dügâh	√ Dügâh √ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	7/7 Dügâh
Ol <u>vasıyyet</u> kim <u>direm</u> her kim tuta Misk gibi <u>kokusu</u> canlarda tüte	√ Saba	√ Saba √ Dügâh	√ Saba	√ Saba	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Saba	5/7 Saba 2/7 Dügâh
Hak Teâlâ rahmet eyleye ana Kim beni ol bir <u>duâ</u> ile ana	√ Tiz Hüseyni	√ Küçek √ Dügâh	√ Küçek	√ Küçek	√ Küçek	√ Küçek	√ Hüseyni	5/7 Küçek 1/7 Tiz Hüseyni 1/7 Hüseyni

Her ki diler bu duâda buluna Fatıha ihşân ide ben kulına	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Saba	√ Saba	√ Hüseyni	5/7 Hüseyni 2/7 Sabâ
Ger dilersiz bulasız oddan necât Aşk ile derd ile idün es- salât	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	
Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı <i>X makamı ile</i> <i>icra edilen</i> <i>beyit</i> <i>sayısı/Toplam</i> <i>beyit sayısı</i> <i>(Toplam Beyit</i> <i>Sayısı 20 Adet)</i>	4/13 Tiz Hüseyni 4/13 Hüseyni 2/13 Sabâ 2/13 Dügâh 1/13 Nevâ	4/12 Hüseyni 2/12 Kûçek 2/12 Dügâh 2/12 Sabâ 1/12 Tiz Hüseyni 1/12 Nevâ	6/13 Hüseyni 3/13 Dügâh 2/13 Sabâ 1/13 Muhayyer 1/13 Kûçek	9/20 Hüseyni 3/20 Dügâh 3/20 Tiz Hüseyni 2/20 Sabâ 2/20 Kûçek 1/20 Nevâ	4/13 Dügâh 4/13 Tiz Hüseyni 3/13 Kûçek 2/13 Sabâ	4/13 Dügâh 4/13 Tiz Hüseyni 3/13 Kûçek 1/13 Sabâ 1/13 Nevâ	8/13 Hüseyni 4/13 Dügâh 1/13 Sabâ	

Mevlidin birinci bahri tüm mecmualarda Dügâh makamıyla başlıyor. İlerleyen beyitlerde Neva makamı gösterildikten sonra Kûçek makamı gösterilip Hüseyni makamına geçiliyor. Mevlidin birinci bölümünün meyan kısmı olarak değerlendirebileceğimiz bölgede tüm mecmualar Hüseyni makamının “Muhayyer” bölgesini işaret ettiğini düşündüğümüz Tiz Hüseyni makamını kullanıyor. Bölümün sonlarına doğru tekrar Hüseyni bölgesine dönülerek icra sonlandırılıyor. Mecmualarda kullanılan beyit sayıları farklılık göstermekte olup toplam 20 beyit bulunmaktadır ve tüm beyitler yalnızca IV numaralı mecmuada kullanılmış olup diğer mecmualar birinci bölümü 12-13 adet beyit kullanarak tamamlamışlardır.

2.3.2. Evvel Andık Bahri

Metin	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	Beyit Temelli Makam Tercih
Evvel Andık anı kim evveldir ol Evveline bulmadı hiç akl yol	X X	X X	X X	√ Dügâh	X X	X X	X X	1/1 Dügâh

Eyyelün ol eyveldiür bî- gümân Âhirün hem âhiridür câvidân	X X	X X	X X	√ Sabâ	X X	X X	X X	1/1 Sabâ
Her tasavvurdan münezzeh haktır ol Âlem üzre hâkim-i mutlakdur ol	X X	X X	X X	√ Nevâ	X X	X X	X X	1/1 Nevâ
Bu cihân olmasa hiç noksânı yok Olsa dahı nesnei artmaz az u çok	X X	X X	X X	√ Küçek	X X	X X	X X	1/1 Küçek
Bir kez ol dimek ile oldı cihân Olma dirse giri yok olur hemân	X X	X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
Ger dilersiz bulasız oddan necat Aşk ile şevk ile idün es- salât	X X	X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	
Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı <i>X makamı ile icra edilen beyit sayısı/Toplam beyit sayısı</i> <i>(Toplam Beyit Sayısı 6 Adet)</i>				2/6 Hüseyni 1/6 Dügâh 1/6 Sabâ 1/6 Nevâ 1/6 Küçek				

6 beyitten oluşan bu bölüm yalnızca IV. mecmuada bulunmaktadır. Dügâh ve Sabâ makamlarıyla başlayıp sonrasında Nevâ, Küçek ve Hüseyni makamlarıyla bölüm sonlandırılıyor.

2.3.3. Hak Teala Bahri

Metin	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	Beyit Temelli Makam Tercihi
Hak Tealâ cün yaratdı âdemi Kıldı âdemle Müzeyyen âlemi	√ Dügâh	√ Dügâh √ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	7/7 Dügâh
Âdeme kıldı feristehler sücüd Hem ana çok kıldı ol lütf ıssı çüd	√ Çargâh	√ Saba √ Dügâh	√ Sabâ	√ Saba	√ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	3/7 Dügâh 3/7 Sabâ 1/7 Çargâh
Mustafâ nürüni alında kodı Bil Habîbüm nürüdir bu nür didi	√ Hüseyni Muhayyer	√ Kûçek √ Dügâh	√ Kûçek	√ Kûçek	√ Kûçek	√ Kûçek	√ Hüseyni	5/7 Kûçek 2/7 Hüseyni
Kıldı ol nür anun alında karâr Kaldı anun ile nice rûzîgâr	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Kûçek	√ Kûçek	√ Hüseyni	5/7 Hüseyni 2/7 Kûçek
Sonra Havvâ alına nakl itdi bil Turdı anda dahi nice ay u yıl	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Muhayyer	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	5/7 Tiz Hüseyni 2/7 Hüseyni
Şit doğdu ana nakl etti buğur Anun alında tecelli kıldı nür	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni √ Dügâh	√ Muhayyer	√ Muhayyer	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	7/7 Tiz Hüseyni
İşbu resm ile müselsel muttasıl Tâ olunca Mustafâ'va müntekil	√ Muhayyer	√ Muhayyer √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Muhayyer	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	6/7 Tiz Hüseyni 1/7 Hüseyni
Geldi cün ol Rahmeten lîl-âlemin Vardı nür anda karâr itdi hemîn	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	X X	4/6 Hüseyni 2/6 Tiz Hüseyni

Ger dilersiz bulasız oddan necat Aşk ile şevk ile idün es-salât	X X	X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	√ Hüseyni	2/2 Hüseyni
	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	
Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı <i>X makamı ile icra edilen beyit sayısı/Toplam beyit sayısı</i> (Toplam Beyit Sayısı 9 Adet)	3/8 Hüseyni 3/8 Tiz Hüseyni 1/8 Çargâh 1/8 Dügâh	3/8 Hüseyni 2/8 Tiz Hüseyni 1/8 Küçek 1/8 Sabâ 1/8 Dügâh	3/8 Hüseyni 2/8 Tiz Hüseyni 1/8 Küçek 1/8 Sabâ 1/8 Dügâh	3/9 Hüseyni 3/9 Tiz Hüseyni 1/9 Küçek 1/9 Sabâ 1/9 Dügâh	4/8 Tiz Hüseyni 2/8 Küçek 2/8 Dügâh	4/8 Tiz Hüseyni 2/8 Küçek 2/8 Dügâh	4/8 Hüseyni 2/4 Tiz Hüseyni 2/8 Dügâh	

Toplam dokuz beyitten oluşan III. bölümde tüm mecmualar Dügâh makamıyla başlayıp genel olarak sırasıyla Sabâ, Küçek, Hüseyni, Muhayyer ve tekrar Hüseyni makamına dönerek bölüm tamamlanıyor. Yalnızca birinci mecmuada diğerlerinden bağımsız olarak ikinci beyitte Çargâh makamı kullanılmıştır. IV. mecmua dokuz beyit kullanırken diğer mecmualarda sekiz beyit kullanılmıştır.

2.3.4. Velâdet Bahri

Metin	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	Beyit Temelli Makam Tercihi
Amine Hatun Muhammed anesi Ol sadeften toğdı ol dürdanesi	√ Rast	√ Rast	√ Rast	√ Rast	√ Rast	√ Rast	√ Rast	7/7 Rast
Çünkü Abdullah'da n oldo hâmile Vakt irişdi hefte vü eyyâm ile	√ Rast	√ Gerdaniye	√ Rast	√ Rast	√ Rast	√ Rast	√ Rast	6/7 Rast 1/7 Gerdaniye
Hem Muhammed gelmesi oldu yakın Çok alâmetler belürdi gelmedin	√ Rast	√ Gerdaniye	√ Rast	√ Pençgâh	√ Tiz Pençgâh	√ Tiz Pençgâh	√ Rast	3/7 Rast 2/7 Tiz Pençgâh 1/7 Gerdaniye 1/7 Pençgâh

Ol Rebi-ül- evvel ayı nicesi On ikinci gice isneyn gicesi	√ Zâvil	√ Mahur	√ (?)	√ Pençgâh	√ Tiz Pençgâh	√ Tiz Pençgâh	√ Rast	2/7 Tiz Pençgâh 1/7 Mahur 1/7 Pençgâh 1/7 Rast 1/7 (?)
Didi gördüm ol Habibün anesi Bir aceb nur kim güneş pervânesi	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Rast	√ Tiz Pençgâh	√ Tiz Pençgâh	√ Pençgâh	4/7 Pençgâh 2/7 Tiz Pençgâh 1/7 Rast
Berk urup çıkdı evümden nâgehân Göklere dek nûr ile doldı cihan	√ Mahur	√ Mahur	√ Gerdaniye	√ Mahur	√ Tiz Pençgâh	√ Tiz Pençgâh	√ Tiz Pençgâh	3/7 Mahur 3/7 Tiz Pençgâh 1/7 Mahur
Çevre yanıma gelüp oturdular Mustafa'yı birbirine muştular	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Mahur	√ Mahur	√ Pençgâh	5/7 Pençgâh 2/7 Mahur
Didiler oğlun gibi hiçbir oğul Yaradılâh cihan gelmiş değil	√ Tiz Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Pençgâh	3/7 Pençgâh 2/7 Tiz Pençgâh 2/7 Tiz Hüseyni
Bu senin oğlun gibi kadri cemil Bir anaya virmemiştir ol Celil	√ Pençgâh	√ Evç	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Mahur	√ Mahur	√ Tiz Pençgâh	3/7 Pençgâh 2/7 Mahur 1/7 Tiz Pençgâh 1/7 Evç
Ulu devlet buldun ey dildâr sen Toğısardur senden ol hulki hasen	√ Evç	√ Evç	√ Pençgâh	√ Evç	√ Mahur	√ Mahur	√ Tiz Pençgâh	3/7 Evç 2/7 Mahur 1/7 Pençgâh 1/7 Tiz Pençgâh

Bu gelen ilm-i ledün sultanıdır Bu gelen tevhid ü irfan kânıdır	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Nevâ	X X	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Nevâ	6/6 Nevâ
Vasfını bu resme tertib ittiler Ol mübârek nura terğib itdiler	√ Nikriz	√ Nikriz	√ Nikriz	√ Nikriz	√ Nikriz	√ Nikriz	√ Nikriz	7/7 Nikriz
Âmine eyder çü vakt oldu temâm Kim vücûde gele ol Hayr-ül-enâm	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Nevâ	7/7 Nevâ
Susadım gâyet harâretten katı Sundular bir cam tolusu şerbeti	√ Tiz Nevâ	√ Tiz Neva	√ Tiz Nevâ	√ Pençgâh	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Tiz Nevâ	4/7 Tiz Nevâ 2/7 Nevâ 1/7 Pençgâh
İçtim anı oldu cismim nura gark İdemezdim kendümi nurdan fark	X X	X X	√ Tiz Nevâ	X X	X X	X X	√ Tiz Nevâ	2/2 Tiz Nevâ
Geldi bir ak kuş kanadiyle revân Arkamı sıvadı kuvvetle hemân	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Pençgâh	5/7 Pençgâh 1/7 Nevâ 1/7 X
Toğdı ol sâatde ol sultan-ı din Nûra gark oldu semavât-ü zemin	√ Hüseyni	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Pençgâh	4/7 Pençgâh 1/7 Hüseyni 1/7 Nevâ 1/7 X
Ger dilersiz bulasız oddan necât; Aşk ile şevk ile idğn es-salât	X X	X X	√ Pençgâh	√ Pençgâh	X X	√ Nevâ	X X	2/3 Pençgâh 1/3 Nevâ

	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	
Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı	4/16 Pençgâh 3/16 Rast 2/16 Nevâ 1/16 Zâvil 1/16 Mahur 1/16 Tiz Pençgâh 1/16 Evç 1/16 Nikriz 1/16 Tiz Nevâ 1/16 Hüseyni	5/16 Pençgâh 2/16 Mahur 2/16 Evç 2/16 Nevâ 2/16 Gerdaniye 1/16 Rast 1/16 Nikriz 1/16 Tiz Nevâ	8/18 Pençgâh 3/18 Rast 2/18 Nevâ 2/18 Tiz Nevâ 1/18 Nikriz 1/18 Gerdaniye 1/18 Bilinmeyen	9/16 Pençgâh 3/16 Rast 1/16 Mahur 1/16 Evç 1/16 Nevâ 1/16 Nikriz	5/16 Nevâ 4/16 Tiz Pençgâh 3/16 Mahur 2/16 Rast 1/16 Nikriz 1/16 Tiz Hüseyni	6/17 Nevâ 4/17 Tiz Pençgâh 3/17 Mahur 2/17 Rast 1/17 Nikriz 1/17 Tiz Hüseyni	4/17 Rast 4/17 Pençgâh 4/17 Tiz Pençgâh 2/17 Nevâ 2/17 Tiz Nevâ 1/17 Nikriz	

IV. bölümde tüm mecmualar Rast makamıyla başlamıştır ve Mahur, Tiz Pençgâh, Gerdaniye, Tiz Nevâ gibi tiz perdeler kullanan makamlara geçiş yapılmıştır. Tiz bölgeleri işledikten sonra bazı mecmualarda Evç makamı kullanılmış ve Neva, Nikriz ve Pençgâh makamlarıyla bölüm sona erdirilmiştir. Mecmualarda nadiren Hüseyni ve Tiz Hüseyni makamlarının kullanıldığı görülmektedir.

Beyit temelli makam tercihlerine bakıldığında Rast makamı ve yakın makamlardan olan Pençgâh makamıyla seyre başlanıp, tiz bölgeleri kullanan Tiz Pençgâh, Mahur, Gerdaniye, Tiz Nevâ gibi makamların ardından Pençgâh makamının kullanımıyla bölümün sona erdirildiği görülmektedir.

2.3.5. Merhaba Bahri

Metin	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	Beyit Temelli Makam Tercihi
Yaradılmış cümle oldu şâdmân Gam gidüp âlem yeniden buldı cân	√ Pençgâh	√ Pençgâh √ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	7/7 Pençgâh

Cümle zerrât-ı cihân idüp sadâ Çağrısuban dideler kim merhabâ	√ Evç	√ Evç √ Pençgâh	√ Evç	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	4/7 Pençgâh 3/7 Evç
Merhabâ ey âli sultân merhabâ Merhabâ ey kân-i irfân merhabâ	√ Pençgâh	√ Pençgâh √ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Dügâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	6/7 Pençgâh 1/7 Dügâh
Merhabâ ey âsi ümmet melcei Merhabâ ey çâresizler eşfai	√ Isfahan	√ Pençgâh √ Dügâh	√ Pençgâh	√ Hüseyni	√ Tiz Pençgâh	√ Tiz Pençgâh	√ Isfahan	2/7 Pençgâh 2/7 Tiz Pençgâh 2/7 Isfahan 1/7 Hüseyni
Merhabâ ey mâh ü hurşid-i hüdü Merhabâ ey Hakdan olmayan cüdâ	√ Rast	X X X X	√ Pençgâh	√ Tiz Hüseyni	X X	X X	X X	2/1 Rast 2/1 Tiz Hüseyni
Merhabâ ey kurret-ül- ayn-i Halil Merhabâ ey hâs-ı mahbûb-i Celil	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	7/5 Hüseyni
Merhabâ ey rahmeten li'l-âlemin Merhabâ sensin şefi- ül-müznibin	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni √ Dügâh	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	7/4 Tiz Hüseyni
Ey camâli gün yüzi bedr-i münir Ey kamu düsmislere sen destgâr	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni √ Çargâh	√ Çargâh	√ Çargâh	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	7/3 Tiz Hüseyni

Ey gönüller derdinün dermânı sen Ey yaradılmışlar ın sultanı sen	√ Çargâh	√ Çargâh √ Dügâh	√ Çargâh	√ Hüseyni	√ Çargâh	√ Çargâh	√ Çargâh	6/7 Çargâh 1/7 Hüseyni
Sensin ol sultan-ı cümle enbiyâ Nür-ı çeşm-i asfiyâ vü evliyâ	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	7/7 Hüseyni
Ger dilersiz bulasız oddan necât Aşk ile derd ile idün es- salât	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	7/7 Hüseyni
	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	
Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı	4/11 Hüseyni	3/10 Pençgâh	4/11 Pençgâh	6/11 Hüseyni	4/10 Hüseyni	4/10 Hüseyni	4/10 Hüseyni	
<i>X makamı ile icra edilen beyit sayısı/Toplam beyit sayısı</i>	2/11 Pençgâh	3/10 Hüseyni	3/11 Pençgâh	2/11 Pençgâh	3/10 Pençgâh	3/10 Pençgâh	3/10 Pençgâh	
	1/11 Evç	2/10 Tiz	2/11 Hüseyni	1/11 Dügâh	1/10 Tiz	1/10 Tiz	1/10 Tiz	
	1/11 Isfahan	1/10 Hüseyni	1/11 Çargâh	1/11 Dügâh	1/10 Pençgâh	1/10 Pençgâh	1/10 Isfahan	
	1/11 Rast	1/10 Evç	1/11 Evç	1/11 Tiz	1/10 Tiz	1/10 Tiz	1/10 Tiz	
	1/11 Tiz	1/10 Tiz	1/11 Tiz	1/11 Hüseyni	1/10 Hüseyni	1/10 Hüseyni	1/10 Hüseyni	
	1/11 Hüseyni	1/10 Hüseyni	1/11 Hüseyni	1/11 Çargâh	1/10 Çargâh	1/10 Çargâh	1/10 Çargâh	
<i>(Toplam Beyit Sayısı 11 Adet)</i>	1/11 Çargâh	1/10 Çargâh						

Toplam on bir beyitten oluşan V. bölümde tüm mecmualarda Pençgâh makamıyla başlayıp Hüseyni, Tiz Hüseyni, Çargâh makamları kullanıldıktan sonra Hüseyni makamıyla bölüm tamamlanmıştır. Bu makamların yanı sıra Evç, Dügâh, Rast ve Isfahan makamlarının kullanıldığı mecmualar da görülmektedir.

Beyit temelli makam kullanımına baktığımızda Pençgâh, Hüseyni, Tiz Hüseyni ve Çargâh makamlarının tercih edildiği görülmektedir.

2.3.6. Çünkü ol mahbûb-u, Rabb'ül-âlemin

Metin	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	Beyit Temelli Makam Tercihi
Çünkü ol mahbûb-u, Rabb'ül-âlemin Kıldı dünyâyı cemâlerinden nâim	X X	X X X	X X	√ Mahur	X X	X X	X X	1/1 Mahur
Birbirine muştulayı her melek Raksa girdi şâd ü şevkten felek	X X	X X X	X X	√ Pençgâh	X X	X X	X X	1/1 Pençgâh
İşbu heybetten Âmine hübrü Bir zamân aklı gidüp geldi gerü	X X	X X X	X X	√ Pençgâh	X X	X X	X X	1/1 Pençgâh
Gördi gitmiş huriler hiç kimse yok Görmedi oğlın tezarru kıldı çok	X X	X X X	X X	√ Mahur	X X	X X	X X	1/1 Mahur
Hüriler aldı tasavvur kıldı ol Hayret içre çok tefekkür kıldı ol	X X	X X X	X X	√ Pençgâh	X X	X X	X X	1/1 Pençgâh
Çevre yanın isteyü kıldı nazar Gördi kim bir köşede Hayr-ül-beşer	X X	X X X	X X	√ Pençgâh	X X	X X	X X	1/1 Pençgâh
Şöyle Beytullâh'a karşı ol Resûl Yüz yire urmuş u secde kılmış ol	X X	X X X	X X	√ Mahur	X X	X X	X X	1/1 Mahur

Secdede başı dili tahmîd ider Hem getürmüş parmağın tevhîd ider	X X	X X X X	X X	√ Evc	X X	X X	X X	1/1 Evc
Dir ki ey Mevlâ yüzüm tudum sana Ya İlâhi ümmetüm virgil bana	X X	X X X X	X X	√ Rast	X X	X X	X X	1/1 Rast
(Anlaşılmaya n) Fot 4 sağdan 6. Beyit)	X X	X X X X	X X	√ Rast	X X	X X	X X	1/1 Rast
Her biri elinde bir nurdan tabak Kim yaratmış sun'ı birle anı Hak	X X	X X X X	X X	√ Pençgâh	X X	X X	X X	1/1 Pençgâh
İçleri tolu cevâhir anların Başına saç içün Peygâmbere n	X X	X X X X	X X	√ Pençgâh	X X	X X	X X	1/1 Pençgâh
Anlaşılmaya n beyit	X X	X X	X X	√ Pençgâh	X X	X X	X X	1/1 Pençgâh
Anlaşılmaya n beyit	X X	X X	X X	√ Pençgâh	X X	X X	X X	1/1 Pençgâh
Geldi aklum gördüm ol sâhi-vefâ Gözlerüm nûn vü oğlum Mustafâ	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni

Deprenür dudakları söyler kelâm Anlayamadım ne dirdi ol hümâm	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
Kulağum ağzına virdüm dinledüm Söyledüğü sözi ol dem anladum	X X	X X X X	X X	√ Tiz Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Tiz Hüseyni
Hakka bağlayup gönülden himmeti Dir idi kim ümmeî vâ ümmeî	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
Tıfl iken ol diler idi ümmetin Sen kocaldım terk idersin sünneti	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
Ümmetüm didi sana çün Mustafâ Ver salâvat sen de ana bul safâ	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
Ger dilersiz bulasız oddan necât Aşk ile derd ile idün es- salât	X X	X X	X X	√ Hüseyni	X X	X X	X X	1/1 Hüseyni
Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı <i>X makamı ile icra edilen beyit sayısı/Toplam beyit sayısı</i> <i>(Toplam Beyit Sayısı 21 Adet)</i>				8/21 Pençgâh 6/21 Hüseyni 3/21 Mahur 2/21 Rast 1/21 Evç 1/21 Tiz Hüseyni				

Toplam yirmi bir beyitten oluşan VI. Bölüm yalnızca IV. mecmuada bulunmaktadır. Mahur makamıyla başlayan bölümde ağırlıklı olarak Pençgâh makamı işlenmiştir. Rast, Evç, Hüseyini, Tiz Hüseyini makamlarını kullanıp Hüseyini makamıyla seyir tamamlanmıştır.

2.3.7. Mekke Kavmi

Metin	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	Beyit Temelli Makam Tercihî
Mekke kavmi uluları bî-hilâf Kâ'be'yi ol gice kılarken tavâf	√ Dügâh	√ Dügâh √ Dügâh	√ Dügâh	√ Dügâh	X X	X X	√ Dügâh	5/5 Dügâh
Secde kıldı Kâ'be gördi hâs ü âm Düşmedi bir taşı hoş kıldı Gkıyâm	√ Sabâ	√ Sabâ √ Dügâh	√ Sabâ	√ Sabâ	X X	X X	√ Saba	5/5 Sabâ
Rükni rükne Kâ'be'nün virdi selâm Didiler kim toğdı ol Hayr-ül-enâm	√ Uzzâl	√ Uzzâl √ Dügâh	√ Uzzâl	√ Hicaz	X X	X X	√ Uzzal	4/5 Uzzal 1/5 Hicaz
Kâ'be bir savt itdi ol dem nâgehân Didi kim toğdı ol Hayr-ül-enâm	√ Hicaz	√ Tiz Uzzâl √ Uzzâl	√ Uzzâl	√ Tiz Hicaz	X X	X X	√ Tiz Uzzal	2/5 Tiz Uzzal 1/5 Hicaz 1/5 Tiz Hicaz 1/5 Uzzâl
Pâk idüp küfr ile bütlerden Resül Kurtarısar beni müşriklerden ol	√ Uzzâl	√ Uzzâl √ Uzzâl	√ Uzzâl	√ Hicaz	X X	X X	√ Uzzal	4/5 Uzzâl 1/5 Hicaz

Yalın ayak baş açuban saf u saf Eyleyiser ümmeti beni tavâf	√ Hicaz	√ Uzzâl √ Uzzâl	√ Uzzâl	√ Uzzâl	X X	X X	√ Uzzal	4/5 Uzzâl 1/5 Hicaz
Ol gice tabl-ı nübüvvet urdılar Ol gice şeytânı gökden sürdiler	√ Uzzâl	√ Uzzâl √ Uzzâl	√ Uzzâl	√ Hüseyni	X X	X X	√ Uzzal	4/5 Uzzâl 1/5 Hüseyni
Nice büthâne nice deyr ü sanem Yıkılıp küfr ehline irdi elem	√ Hicaz	√ Tiz Uzzâl √ Dügâh	√ Şehnaz	√ Tiz Hicaz	X X	X X	√ Tiz Uzzal	2/5 Tiz Uzzâl 1/5 Tiz Hicaz 1/5 Hicaz 1/5 Şehnâh
Fahr-i âlem irüdü çün kırkına* Kondı pes tac-ı nübüvvet başına*	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	X X	X X	√ Hüseyni	5/5 Hüseyni
Seni kıldum rahmeten li'l-âlemin, Dembedem âvâz gelürdi yâ Emin	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	X X	X X	√ Hüseyni	4/5 Hüseyni 1/5 Tiz Hüseyni
İndi Kur'ân âyet âyet beyyinât Zâhir oldu nice dürlü mu'cizât	√ Buselik	√ Buselik √ Buselik	√ Puselik	√ Hicaz Buselik	X X	X X	X X	3/4 Buselik 1/4 Hicâz Buselik
Evvelâ ol kim mübârek cisminün Gölgesi düşmezdi yire resminün	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	X X	X X	√ Hüseyni	5/5 Hüseyni
Nür idi başdan ayağa gövdesi Bu ayândur nurun olmaz gölgesi	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni √ Dügâh	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	X X	X X	√ Tiz Hüseyni	4/5 Tiz Hüseyni 1/5 Hüseyni

Hem mübârek başı üzre her zamân Bir bölük bulut olurdu sâyebân	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hicaz	√ Muhayyer	X X	X X	√ Tiz Hüseyni	3/5 Tiz Hüseyni 1/5 Hüseyni 1/5 Hicâz
Her nire baksa bi'e varurdu ol Başı üzre dâimâ tururdu ol	√ Buselik	√ Buselik √ Buselik	√ Puselik	√ Buselik	X X	X X	√ Buselik	5/5 Buselik
Debredicek dudağım ol mâh-veş Debrenürdi gökde hem kurs-ı güneş	√ Acem	√ Acem √ Acem	√ Acem	X X	X X	X X	√ Acem	4/4 Acem
Sadı nurından karanu giceler Yolda yürüdi yiğitler kocalar	√ Tiz Acem	√ Tiz Acem √ Nevâ	√ Acem	√ Acem	X X	X X	√ Tiz Acem	3/5 Tiz Acem 2/5 Acem
Tokınacak saçına bád-ı sabâ Misk ü anberden dolar idi hava	√ Nevâ	√ Nevâ √ Nevâ	√ Neva	√ Neva	X X	X X	√ Nevâ	5/5 Nevâ
Terlese güller olurdu her teri Hoş dererlerdi terinden gülleri	√ Tiz Nevâ	√ Tiz Neva √ Neva	√ Nihavend	√ Nevâ	X X	X X	√ Nevâ	2/5 Tiz Nevâ 2/5 Nevâ 1/5 Nihavend
Dikdi hurmayı hem ol şâh-ı cihân Dikdiği saat yemiş virdi hemân	√ Pençgâh	√ Nihavend √ Dügâh	√ Pençgâh	√ Hüseyni	X X	X X	√ Nevâ	2/5 Pençgâh 1/5 Nevâ 1/5 Nihavend 1/5 Hüseyni

Ger dilersiz bulasız oddan necât Aşk ile derd ile idün es- salât	X X	X X	√ Hüseyni	√ Hüseyni	X X	X X	X X	2/2 Hüseyni
	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	
Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı <i>X makamı ile icra edilen beyit sayısı/Toplam beyit sayısı</i> <i>(Toplam Beyit Sayısı 21 Adet)</i>	3/20 Uzzâl 3/20 Hicâz 3/20 Tiz Hüseyni 2/20 Hüseyni 2/20 Buselik 1/20 Dügâh 1/20 Sabâ Dügâh 1/20 Tiz Sabâ 1/20 Hüseyni 1/20 Acem 1/20 Tiz Acem 1/20 Nevâ 1/20 Tiz Nevâ 1/20 Pençgâh	4/20 Uzzâl 4/20 Hüseyni 2/20 Tiz Uzzâl 2/20 Buselik 1/20 Dügâh 1/20 Sabâ 1/20 Tiz Hüseyni 1/20 Acem 1/20 Tiz Acem 1/20 Nevâ 1/20 Tiz Nevâ 1/20 Nihavend	5/21 Uzzâl 4/21 Hüseyni 2/21 Buselik 2/21 Acem 1/21 Dügâh 1/21 Sabâ 1/21 Hicâz 1/21 Tiz Hüseyni 1/21 Şehnâz 1/21 Nevâ 1/21 Nihavend 1/21 Pençgâh	7/20 Hüseyni 2/20 Hicâz 2/20 Tiz Hicâz 2/20 Nevâ 1/20 Dügâh 1/20 Sabâ 1/20 Uzzâl 1/20 Tiz Hüseyni 1/20 Buselik 1/20 Hicâz Buselik 1/20 Acem	X	X	4/19 Uzzâl 3/19 Hüseyni 3/19 Nevâ 2/19 Tiz Uzzâl 2/19 Tiz Hüseyni 1/19 Dügâh 1/19 Sabâ 1/19 Buselik 1/19 Acem 1/19 Tiz Acem	

Toplam yirmi bir beyitten oluşan VII. bölüm 5. ve 6. mecmualarda yazılmamıştır. Tüm mecmualarda Dügâh ve Sabâ makamlarını kullanarak bölüme başlanmış ve ardından Hicâz makamına yakın makamlardan olan Uzzâl, Tiz Uzzâl, Tiz Hicâz, Şehnâz gibi makamlarla üst perdeler işlenip ardından Hüseyni, Buselik ve Tiz Hüseyni makamlarıyla devam edilmiştir. Bölümün sonlarında genel olarak Acem, Tiz Acem, Nevâ ve Hüseyni makamlarının kullanılmasıyla bölüm son bulur. Kullanılan makamların yanı sıra bazı mecmualar Pençgâh ve Nihavend makamlarını da kullanmıştır.

Bu bölümde makamsal farklılıkların yanı sıra makam isimlerindeki yazım farklılıkları görüldüğü gibi, mısraların kullanımında da bazı farklılıklar görülmektedir. Örneğin II, III, ve IV. mecmuada “Seni kıldum rahmeten li’l-âlemin, Dembedem âvâz gelürdi yâ Emin” mısralarının yerleri değiştirilerek “Dembedem âvâz gelürdi yâ Emin, Seni kıldum rahmeten li’l-âlemin” olarak yazılmıştır. Makam isimlerindeki farklılıklar arasında ise I. ve

II. mecmualarda “Buselik” olarak yazılan makam isminin III. mecmuada “Puselik” yazılarak kullanılmış olması dikkat çekicidir.

2.3.8. Gel Berû Ey Aşk Oduna

Metin	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	Bayit Temelli Makam Tercihi
Gel berû ey aşk odına yanıcı Kendini maşuka âşık sanıcı	√ Rast	√ Rast √ Rast	√ Rast	√ Rast	√ Rast	√ Rast	√ Rast	7/7 Rast
Dinle gel mi'râcın ol şahun ayân Aşık isen aşk pdına turma yan	√ Rast	√ Gerdaniye √ Rast	√ Rast	√ Pençgâh	√ Rast	√ Rast	√ Rast	5/7 Rast 1/7 Gerdaniye 1/7 Pençgâh
Bir düşenbih gicesi tahkik haber Leyle-i Kadr idi ol gice meğer	√ Rast	√ Gerdaniye √ Mâhur	√ Rast	√ Pençgâh	√ Rast	√ Rast	√ Rast	5/7 Rast 1/7 Gerdaniye 1/7 Pençgâh
İttifak ol gice ????? Resul Ümmü Hâni evine kıldı nüzûl	√ Rast	√ Gerdaniye √ Rast	√ Rast	√ Pençgâh	√ Rast	√ Rast	√ Rast	5/7 Rast 1/7 Gerdaniye 1/7 Pençgâh
Anda iken nâgehan ol yüzi ak Cennete var didi Cebrail'e Hak	√ Pençgâh	√ Pençgâh √ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	7/7 Pençgâh
Bir murassa tâc al hülle kemer Hem dahi al bir burâk-1 mu'teber	√ Pençgâh	√ Pençgâh √ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	7/7 Pençgâh

Ol habibüme ilet binsün anı Arşumı seyreylesün görsün beni	√ Pençgâh	√ Nevâ √ Nevâ	√ Nevâ	√ Pençgâh	√ Tiz Nevâ	√ Tiz Nevâ	√ Tiz Pençgâh	2/7 Pençgâh 2/7 Nevâ 2/7 Tiz Nevâ 1/7 Tiz Pençgâh
Cebrail çün cennete vardı revân; Gördi kim bî-had burâk ot'ar hemân,	√ Pençgâh	√ Pençgâh √ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Tiz Nevâ	√ Tiz Nevâ	√ Tiz Pençgâh	4/7 Pençgâh 2/7 Tiz Nevâ 1/7 Tiz Pençgâh
İçlerinden bir burâk ağlar katı Yimez içmez kalmamış hiç takâtı	√ Nevâ	√ Pençgâh √ Pençgâh	√ Evç	√ Pençgâh	√ Tiz Nevâ	√ Tiz Nevâ	√ Nevâ	2/7 Nevâ 2/7 Pençgâh 2/7 Tiz Nevâ 1/7 Pençgâh
Gözlerinden yaşı Ceyhün eylemiş Çiğerini derd ile hün eylemiş	√ Nevâ	√ Pençgâh √ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Nikriz	√ Tiz Nevâ	√ Tiz Nevâ	√ Pençgâh	3/7 Pençgâh 2/7 Tiz Nevâ 1/7 Nevâ 1/7 Nikriz
Didi Cebrâil nedür apladuğın Hüzün ile cân ü ciğer dağladuğın	√ Nikriz	√ Nikriz √ Nevâ	√ Isfahan	√ Nikriz	√ Nikriz	√ Nikriz	√ Nikriz	6/7 Nikriz 1/7 Isfahan
Bâki yoldaşın yiyüp içüp gezer Sen inilersin di cânun ne sezer	√ Tiz Pençgâh	√ Pençgâh √ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	6/7 Pençgâh 1/7 Tiz Pençgâh
Didi kırk bin yıldurur kim ya Emîn Aşkdır bana yemek içmek hemîn	√ Pençgâh	√ Tiz Pençgâh √ Pençgâh	√ Evç	√ Tiz Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Tiz Pençgâh	3/7 Tiz Pençgâh 3/7 Pençgâh 1/7 Evç

Nâgehân bi ün işi,tdi kulağum Gıtdi akum bilmezem solum sağım	√ Hüseyni	√ Pençgâh √ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	6/7 Pençgâh 1/7 Hüseyni
Ya Muhammed diyüben çağırdılar Bir sadâ birle ki yürekler deler	√ Hüseyni	√ Pençgâh √ Nevâ	√ Nevâ	√ Pençgâh	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Pençgâh	3/7 Nevâ 3/7 Pençgâh 1/7 Hüseyni
Ol zamandan bilmezem kim n'olmuşam Ol adun ıssına âşık olmuşam	√ Hüseyni	√ Pençgâh √ Nevâ	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Nevâ	√ Nevâ	5/7 Nevâ 1/7 Pençgâh 1/7 Hüseyni
Yüreğüm içinde eridi yağum Âşık oldı görmedin bu kulağum	√ Hüseyni	√ Nevâ √ Nevâ	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Tiz Nevâ	√ Tiz Nevâ	√ Hüseyni	2/7 Hüseyni 2/7 Pençgâh 2/7 Tiz Nevâ 1/7 Nevâ
Cenneti aşkı başıma dar eder Gice gündüz işimi âh ü zâr eder	X X	X X X X	√ Hüseyni	√ Pençgâh	√ Tiz Nevâ	√ Tiz Nevâ	X X	2/4 Tiz Nevâ 1/4 Hüseyni 1/4 Pençgâh
Gerçi zahir cennet içre tururam Ma'nada nâdın azâbon görürem	√ Hüseyni	√ Pençgâh √ Hüseyni	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	3/7 Pençgâh 2/7 Tiz Hüseyni 2/7 Hüseyni
Ger iremezsem visaline anun İdiserim terkimi cân ütenün	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	5/7 Hüseyni 2/7 Tiz Hüseyni
Didi Cebrail burâka ey burâk Virdi Hak maksûdunu kulma firâk	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Puselik	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	4/7 Hüseyni 2/7 Tiz Hüseyni 1/7 Buselik

Kimde kim aşkun nişanı varurur Ākabet ma'sūka anı ırgürür	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni √ Dügâh	√ Muhayyer	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	6/7 Tiz Hüseyni 1/7 Hüseyni
Gel berü ma'sukuna ırgüreyim Yüreğüm zahmına merhem urayım	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Muhayyer	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	5/7 Tiz Hüseyni 2/7 Hüseyni
Aldı Cebrâil burâkı ol zamân Tâ cenâb-ı Ahmed'e geld, hemân	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Segâh	√ Hüseyni	√ Buselik	√ Buselik	√ Hüseyni	4/7 Hüseyni 2/7 Buselik 1/7 Segâh
Hak selâm itdi sana yâ Mustafâ Kim mübârek hâtrun olsun safâ	√ Segâh.	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Segâh	√ Segâh	√ Buselik	√ Buselik	√ Hüseyni	3/7 Segâh 2/7 Hüseyni 2/7 Buselik
Didi kim gelsün konuklarım anı Arşumu seyreylesün görsün beni	√ Segâh	√ Segâh √ Dügâh	√ Isfahan	√ Segâh	√ Uzzal	√ Uzzal	√ Segâh	4/7 Segâh 2/7 Uzzâl 1/7 Isfahan
Dâim ister hazretimden her melek Arş ü Kürsi Sidre çarh-i nüh felek	√ Segâh	√ Tiz Segâh √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Segâh	√ Uzzal	√ Uzzal	√ Tiz Segâh	2/7 Segâh 2/7 Tiz Segâh 2/7 Uzzâl 1/7 Hüseyni
Cümlesi anun yüzün görmek diler Ayağına yüzler sürmek diler	√ Segâh	√ Tiz Nevâ √ Dügâh	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	√ Uzzal	√ Uzzal	√ Tiz Segâh	2/7 Uzzâl 1/7 Segâh 1/7 Tiz Nevâ 1/7 Tiz Hüseyni 1/7 Hüseyni 1/7 Tiz Segâh

Gel gidelüm hazrete yâ Mustafâ Muntazırdır anda ashâb-ı safâ	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	√ Uzzal	√ Uzzal	√ Hüseyni	4/7 Hüseyni 2/7 Uzzâl 1/7 Tiz Hüseyni
Sana cennetden getirdüm bir burâk Da'vet-i Rahmândur ey nûr-ı Hak	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Buselik	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	6/7 Hüseyni 1/7 Buselik
Turdu yerinden hemân-dem Mustafâ Koydu tâcı başına ol pür-safâ	√ Bûselik	√ Buselik √ Buselik	√ Puselik	√ Acem	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Buselik	4/7 Buselik 2/7 Hüseyni 1/7 Acem
Çekdi ol demde burâkı Cebrail Önine düşdi ana oldı delil	√ Acem	√ Acem √ Acem	√ Acem	√ Tiz Acem	√ Buselik	√ Buselik	√ Acem	4/7 Acem 2/7 Buselik 1/7 Tiz Acem
Tarfet-ül-ayn içre sultan-ı ümem Geldi, Kuds'e irdi vü basdı kadem	√ Acem	√ Tiz Acem √ Dügâh	√ Tiz Acem	√ Hüseyni	√ Acem	√ Acem	√ Tiz Acem	3/7 Tiz Acem 3/7 Acem 1/7 Hüseyni
Ger dilersiz bulasız oddan necât Aşk ile derd ile idün es-salât	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Acem	√ Acem	√ Tiz Acem	4/7 Hüseyni 2/7 Acem 1/7 Tiz Acem
	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	
Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı	11/33 Hüseyni 5/33 Pençgâh 4/33 Rast 4/33	11/33 Pençgâh 7/33 Hüseyni 3/33 Gerdaniye 2/33	8/34 Pebçgâh 6/34 Hüseyni 4/34 Rast 3/34	14/34 Pençgâh 8/34 Hüseyni 3/34 Segâh 2/34	6/34 Nevâ 5/34 Hüseyni 4/34 Rast 4/34	6/34 Nevâ 5/34 Hüseyni 4/34 Rast 4/34	9/33 Hüseyni 6/33 Pençgâh 4/33 Rast 3/33	

<i>X makamı ile icra edilen beyit sayısı/Toplam beyit sayısı</i>	Segâh 2/33 Nevâ 2/33 Tiz Hüseyni 2/33 Acem 1/33 Tiz Pençgâh 1/33 Nikriz 1/33 Buselik	Nevâ 2/33 Tiz Hüseyni 1/33 Rast 1/33 Tiz Nevâ 1/33 Tiz Pençgâh 1/33 Nikriz 1/33 Buselik 1/33 Segâh 1/33 Tiz Segâh 1/33 Acem 1/33 Tiz Acem	Nevâ 3/34 Tiz Hüseyni 2/34 Evç 2/34 Isfahan 2/34 Buselik 2/34 Segâh 1/34 Acem 1/34 Tiz Acem	Nikriz 1/34 Rast 1/34 Nevâ 1/34 Tiz Pençgâh 1/34 Tiz Hüseyni 1/34 Buselik 1/34 Acem 1/34 Tiz Acem	Uzzal 3/34 Buselik 2/34 Nevâ 2/34 Hüseyni 2/34 Acem 1/34 Nikriz	Uzzal 3/34 Buselik 2/34 Nevâ 2/34 Hüseyni 2/34 Acem 1/34 Nikriz	Tiz Pençgâh 2/33 Nevâ 2/33 Tiz Segâh 2/33 Tiz Acem 1/33 Nikriz 1/33 Hüseyni 1/33 Buselik 1/33 Segâh 1/33 Acem	
--	--	---	--	---	---	---	--	--

Toplam otuz dört beyitten oluşan VIII. Bölüm tüm mecmularda Rast makamıyla başlamıştır. Ardından tüm mecmualarda ağırlıklı olarak Pençgâh makamıyla devam eden bu bölümün ilk kısmında Gerdaniye, Nevâ, Tiz Nevâ ve Evç makamlarını kullanan mecmualar da bulunmaktadır. VIII. bölümün orta kısmında birkaç beyitte Nikriz ve Isfahan makamları kullanılırken Hüseyni, Muhayyer gibi makamlar da yoğun olarak kullanılmış ve ardından Segâh, Uzzâl, Buselik makamları kullanılarak Acem, Tiz Acem ve Hüseyni makamları ile bölüm tamamlanmıştır.

Bölümde bazı mısraların yazım yerleri açısından da farklılık gösteren yerler vardır. Örneğin II. Mecmuada “Turdı yerinden hemân-dem Mustafâ Koydı tâcı başına ol pür-safâ” beyiti mısraları yer değiştirerek “Koydı tâcı başına ol pür-safâ, Turdı yerinden hemân-dem Mustafâ” olarak yazılmıştır. Ayrıca bu mısra söz konusu mecmuada diğer mecmuaların aksine “Sana cennetden getürdüm bir burâk Da’vet-i Rahmândur ey nûr-ı Hak” beyitinden önce yazılmıştır.

2.3.9. Miraç Bahri

Metin	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	Beyit Temelli Makam Tercihi
Söyleşirken Cebrâil ile kelâm Geldi Refref önüme verdi selâm	√ Irak	√ Irak √ Rast	√ Irak	√ Irak	√ Irak	√ Irak	√ Irak	7/7 Irak
Aldı ol şâh-ı cihân ol zamân Sidre'den götürdi vü gitti hemân	√ Irak	√ Irak √ Rast	√ Irak	√ Irak	√ Evç	√ Evç	√ Irak	5/7 Irak 2/7 Evç
Hep gök ehli cümle karşı geldiler Mustafâ'ya izzet ikrâm kıldılar	√ Irak	√ Tiz Dilkeş √ Mâhur	√ Irak	√ Irak	√ Evç	√ Evç	√ Irak	3/7 Irak 3/7 Evç 1/7 Tiz Dilkeş
Merhaba bik yâ Muhammed didiler Ey şefâat kânı Ahmed didiler	√ Evç	√ Tiz Dilkeş √ Rast	√ Dilkeş	√ Dilkeş	√ Evç	√ Evç	√ Evç- Irak	3/7 Evç 2/7 Dilkeş 1/7 Tiz Dilkeş 1/7 Evç-Irak
Her biri kutluladı mi'racını Didiler geydün saâdet tâcını	√ Tiz Evç	√ Dilkeş √ Pençgâh	√ Evç	√ Dilkeş	√ Tiz Evç	√ Tiz Evç	√ Evç- Irak	3/7 Tiz Evç 2/7 Dilkeş 1/7 Evç-Irak 1/7 Evç
Yürü kim meydân senündür bu gice Top hem çvgâh senündür bu gice	√ Tiz Evç	X X X X	X X	X X	X X	X X	√ Evç- Irak	1/2 Tiz Evç 1/2 Evç-Irak

İrmedi evvel gelen bu devlete Kimse lâyük olmadı bu ri'ate	√ Tiz Evç	√ Dilkeş √ Irak	√ Irak	√ Evç	√ Tiz Evç	√ Tiz Evç	√ Evç- Irak	3/7 Tiz Evç 1/7 Dilkeş 1/7 Evç-Irak 1/7 Evç 1/7 Irak
Her ne hâcet dilesen makbuldür Cümle maksudun senün mahsuldür	√ Tiz Evç	X X X X	√ Irak	√ Dilkeş	X X	X X	√ Evç- Irak	1/4 Tiz Evç 1/4 Irak 1/4 Dilkeş 1/4 Evç-Irak

Çün kamusını görüp geçdi öte Vardı irişdi ol ulu hazrete	√ Hüseyni	√ Dilkeş √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Tiz Evç	√ Tiz Evç	√ Evç- Irak	3/7 Hüseyni 2/7 Tiz Evç 1/7 Dilkeş 1/7 Evç-Irak
Bî-huruf ü lafz ü savt ol pâdişâh Mustafa'ya söyledi bi-ıştibâh	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	X X	√ Tiz Evç	√ Tiz Evç	√ Hüseyni	3/6 Hüseyni 2/6 Tiz Evç 1/6 Tiz Hüseyni
Didi kim matlûb ü maksudun benem Sevdiğin cân ile mâ'budun benem	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Tiz Evç	√ Tiz Evç	√ Tiz Hüseyni	3/7 Hüseyni 2/7 Tiz Hüseyni 2/7 Tiz Evç
Gice gündüz turmayup istediğün N'ola kim görsem cemâlin didiğün	√ Tiz Hüseyni	X X X X	√ Puselik	√ Hüseyni	X X	X X	√ Tiz Hüseyni	2/4 Tiz Hüseyni 1/4 Buselik 1/4 Hüseyni
Gel habîbüm sana âşık olmuşam Cümle halkı sana bende kılmışam	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni √ Dügâh	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Buselik	√ Buselik	√ Tiz Hüseyni	5/7 Tiz Hüseyni 2/7 Buselik

Ne murâdun var ise kılam revâ Eyleyen bir derde bin türlü devâ	√ Muhayyer	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Muhayyer	√ Muhayyer	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	5/7 Tiz Hüseyni 2/7 Hüseyni
Mustafa didi eyâ Rabb-i rahîm Ey hatâ-pûş ü atası çok kerim	√ Buselik	√ Buselik √ Dügâh	√ Puselik	√ Buselik	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Buselik	5/7 Buselik 2/7 Tiz Hüseyni
Ol zâif ümmetlerüm hâli n'ola Hazretüne nice anlar yol bula	√ Hüseyni	√ Acem √ Dügâh	√ Acem	√ Acem	√ Buselik	√ Buselik	√ Hüseyni	3/7 Acem 2/7 Buselik 2/7 Hüseyni

Gice gündüz turmayup istediğün N'ola kim görsem cemâlin didiğün	√ Hüseyni	X X X X	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	5/6 Hüseyni 1/6 Tiz Hüseyni
Ya ilâhi hazretünden hâcetüm Budurur kim ola makbul ümmetüm	√ Muhayyer	√ Tiz Hüseyni √ Dügâh	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	5/7 Tiz Hüseyni 2/7 Hüseyni
Hak Teâlâdan erişdi bir nidâ Yâ Muhammed ben sana kıldum atâ	√ Buselik	√ Buselik √ Buselik	√ Puselik	√ Buselik	√ Buselik	√ Buselik	√ Buselik	7/7 Buselik
Ümmetüni sana virdüm ey habîb Cennetüni anlara kıldum nasîb	√ Acem	√ Acem √ Acem	√ Acem	√ Acem	√ Acem	√ Acem	√ Acem	7/7 Acem
Ey habîbüm nedür ol kim diledün Bir avuç toprağa minnet eyledün	√ Muhayyer	√ Tiz Acem √ Acem	√ Nevruz	√ Nevâ	X X	X X	√ Tiz Acem	2/5 Tiz Acem 1/5 Tiz Hüseyni 1/5 Nevruz 1/5 Nevâ

Ben sana âşık olınca ey şerif Senün olmaz mı dü âlem ey latif	✓ Muhayyer	✓ Tiz Acem ✓ Nevâ	✓ Nevruz	✓ Nevâ	✓ Acem	✓ Acem	✓ Tiz Acem	2/7 Tiz Acem 2/7 Acem 1/7 Tiz Hüseyni 1/7 Nevruz 1/7 Nevâ
Zâtuma mi'rât idindüm zâtunu Bile yazdum adum ile adunu	✓ Tiz Acem	X X X X	✓ Nevruz	✓ Tiz Nevâ	✓ Acem	✓ Acem	✓ Tiz Acem	2/6 Tiz Acem 2/6 Acem 1/6 Nevruz 1/6 Tiz Nevâ

Hem didî kim yâ Muhammed ben seni Bilürem görmeğe toymazsın beni	✓ Nevâ	✓ Nevâ ✓ Nevâ	✓ Nevâ	✓ Nevâ	✓ Nevâ	✓ Nevâ	✓ Nevâ	7/7 Nevâ
Avdet idüp da'vet it kullarımı Tâ gelüben görelere didârumı	✓ Tiz Nevâ	✓ Tiz Nevâ ✓ Nevâ	✓ Nevâ	✓ Dügâh	✓ Nevâ	✓ Nevâ	✓ Tiz Nevâ	3/7 Tiz Nevâ 3/7 Nevâ 1/7 Dügâh
Sen ki mi'râc eyleyüp itdün niyaz Ümmetün mi'râcını kıldum namâz	X X	X X X X	✓ Nevâ	X X	X X	X X	X X	1/1 Nevâ
Hakkın emri budur ol şâh- ı cihan Ümmü Hâni evine geldi hemân	✓ Nevâ	✓ Nevâ ✓ Dügâh	✓ Hüseyni	✓ Hüseyni	✓ Nevâ	✓ Nevâ	✓ Nevâ	5/7 Nevâ 2/7 Hüseyni
Her ne vâki oldi ise serteser Cümlesin ashâbına virdi haber	✓ Hüseyni	✓ Hüseyni ✓ Dügâh	✓ Hüseyni	✓ Hüseyni	✓ Hüseyni	✓ Hüseyni	✓ Hüseyni	7/7 Hüseyni
Didiler ey kible-i islâm ü dîn Kutlu olsum sana mi'râc-ı güzîn	✓ Hüseyni	✓ Hüseyni ✓ Dügâh	✓ Puselik	✓ Hüseyni	✓ Hüseyni	✓ Hüseyni	✓ Hüseyni	6/7 Hüseyni 1/7 Buselik

Biz kamumuz kullaruz sen şahsın Gönlimüz içinde rüşen mähsın	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	X X	3/3 Hüseyni
Ümmetün olduğumuz devlet yeter Hizmetün kıldığımız izzet yeter	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Acem	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	6/7 Hüseyni 1/7 Acem

	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	
Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı	7/29 Hüseyni 7/29 Tiz Hüseyni 4/29 Tiz Evç 3/29 Irak	5/24 Hüseyni 3/24 Dilkeş 3/24 Tiz Hüseyni 2/24 Irak 2/24 Tiz Dilkeş 2/24 Buselik 2/24 Acem 1/29 Evç 1/29 Acem 1/29 Tiz Acem 1/29 Tiz Nevâ	6/29 Hüseyni 5/29 Irak 4/29 Buselik 3/29 Tiz Hüseyni 3/29 Acem Nevâ 3/29 Nevruz 1/29 Dilkeş 1/29 Evç	10/28 Hüseyni 3/28 Irak 3/28 Dilkeş 3/28 Nevâ 2/28 Hüseyni Tiz Hüseyni 2/28 Buselik 2/28 Acem 1/28 Irak Tiz Nevâ 1/28 Dügâh	5/26 Hüseyni 5/26 Tiz Evç 3/26 Evç 3/26 Tiz Hüseyni 3/26 Buselik Acem 3/26 Nevâ Irak	5/26 Hüseyni 5/26 Tiz Evç 3/26 Evç 3/26 Tiz Hüseyni 3/26 Buselik Acem 3/26 Nevâ Irak	7/29 Hüseyni 6/29 Evç-Irak 4/29 Tiz Hüseyni 3/29 Irak 3/29 Tiz Acem 2/29 Buselik 2/29 Nevâ 1/29 Acem Tiz Nevâ	

Toplam yirmi dokuz beyitten oluşan IX. bölüm birinci mecmuanın Miraç Bahri için ağırlıklı olarak Hüseyni makamını tercih ettiği, bu makamı Evç, Acem, Irak, Buselik ve Nevâ gibi yakın makamlarla desteklediği görülebilmektedir. Söz konusu Hüseyni temelli tercih bütün mecmualarda benzer bir biçimde kullanılmakta, Hüseyni makamına eşlik eden makamlar ve bu makamların kullandıkları ses alanı ise mecmuaya göre değişiklik gösterebilmektedir. Hüseyni'nin tiz bölgesini daha sıklıkla kullanan mecmualar olduğu gibi Dilkeş veya Nevruz gibi daha eski, Hüseyni benzeri makamları tercih eden mecmualar da vardır.

Beyit temelli analize baktığımızda ise makam yapılarının adeta katlı bir biçimde genel bir seyir ve biçim anlayışı içinde mevlid icrasına yerleştirildiği görülmektedir. Genelde bahrin

başlangıç kısımlarında Irak gibi pes bölgeleri kullanan makamlar ve Evç gibi benzerleri tercih edilirken, ilerleyen kısımlarda Hüseyini temelli bir makam algısına dönülmekte ve bu makamın da tiz bölgelerini ortaya çıkaracak Tiz Hüseyini, Tiz, Evç, Tiz Nevâ veya Tiz Acem gibi tercihlerle icra zenginleştirilmektedir. Bitiş kısmında ise yine Hüseyini ve komşu makamlar ile bitiş kısmına hareket tercihi kullanılmakta ve bahir bu sık kullanılan makamlarla bitirilmektedir.

2.3.10. Münâcât Bahri

Metin	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	Bayit Temelli Makam Tercihi
Yâ ilâhi ol Muhammed hakkiçün Ol şefâat kânı Ahmed hakkiçün	√ Pençgâh	√ Pençgâh √ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Nişâbur	√ Nişâbur	√ Pençgâh	5/7 Pençgâh 2/7 Nişâbur
Sidre vü Arş- ı mualla hakkiçün Ol sülük ü seyr-i âlâ hakkiçün	√ Pençgâh	X X X X	X X	X X	X X	X X	√ Pençgâh	2/2 Pençgâh
Sur-ı fûrkan nûr-i a'zam hakkiçün Kud ü Kâbe Merve Zemzem hakkiçün	√ Pençgâh	X X X X	X X	X X	X X	X X	X X	1/1 Pençgâh
Gözi yaşı hakkiçün âşıkların Bağru başı hakkiçün sâdıkların	√ Pençgâh	√ Evç √ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Pençgâh	√ Hüseyini- Evç	√ Hüseyini- Evç	√ Tiz Pençgâh	3/7 Pençgâh 2/7 Hüseyini- Evç 1/7 Evç 1/7 Tiz Pençgâh

Biz günankâr âşi mücrim kulları Yarlıgayup kıl günahlardan berî	√ Tiz Pençgâh	√ Pençgâh √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Pençgâh	√ Hüseyni- Evç	√ Hüseyni	√ Hüseyni	3/7 Hüseyni 2/7 Pençgâh 1/7 Tiz Pençgâh 1/7 Hüseyni- Evç
????	X X	√ Hüseyni √ Dügâh	X X	X X	X X	X X	√ Hüseyni	2/2 Hüseyni

Sana lâyk kullar ile hemdem et Ehl-i derdin sohbetine mahrem et	√ Tiz Pençgâh	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni- Evç	√ Hüseyni	√ Hüseyni	5/7 Hüseyni 1/7 Tiz Pençgâh 1/7 Hüseyni- Evç
Hem Süleymân-ı fakire rahmet it Yoldaşın imân u yirin cennet it	√ Tiz Pençgâh	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	4/7 Hüseyni 2/7 Tiz Hüseyni 1/7 Tiz Pençgâh
Afvidüp isyânımız kıl râhmeti Ol habîbin yüzi suyi hurmeti	X X	X X X X	X X	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	X X	2/3 Tiz Hüseyni 1/3 Hüseyni
Ya ilâhi kılma bizi dallin* Bu duaya cümle deriz amin*	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni √ Dügâh	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Tiz Hüseyni	√ Hüseyni	5/7 Tiz Hüseyni 2/7 Hüseyni
Ümmetinden râzı olsun ol mu`în Rahmetü`llâh i aleyhim ecma`în	√ Hüseyni	√ Hüseyni √ Dügâh	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	√ Hüseyni	7/7 Hüseyni

	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7		
Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı	4/9 Pençgâh 3/9 Tiz Pençgâh	4/8 Hüseyni 2/8 Pençgâh 1/8 Evç 1/8 Tiz Hüseyni	4/7 Hüseyni 2/7 Pençgâh 1/7 Evç 1/7 Tiz Hüseyni		5/8 Hüseyni 3/8 Pençgâh	3/8 Hüseyni- Evç 3/8 Tiz Hüseyni 1/8 Pençgâh 1/8 Hüseyni	3/8 Hüseyni- Evç 3/8 Tiz Hüseyni 1/8 Pençgâh 1/8 Hüseyni	6/9 Hüseyni 2/9 Pençgâh 1/9 Tiz Pençgâh	
<i>X makamı ile icra edilen beyit sayısı/Toplam beyit sayısı</i>									
<i>(Toplam Beyit Sayısı 11 Adet)</i>									

Toplam dokuz beyitten oluşan X. Bölüme ağırlıklı olarak Pençgâh makamıyla başlanıp, Hüseyni makamına geçilmiş; bölümün sonuna kadar Hüseyni makamı tercih edilmiştir. Nişâbur, Tiz Pençgâh, Tiz Hüseyni ve Evç X. Bölümde kullanılan diğer makamlardır.

3.BÖLÜM: KÂNİ KARACA ve HAFİZ MECİD SESİGÜR İCRALARININ ANALİZİ

3.1. Kâni Karaca Tevhid Bahri İcrasının Ezgisel Analizi

TEVHİD BAHRİ

Kalan Müzik Yayını Kayıttan

Hanende:Kani Karaca

MEF HA Rİ MEV CU DAD HAZ RE Tİ FAH Rİ A LEM

MU HAM MED MUS TA FA SA LA VAT

AL LAH A DIN ZİK Rİ DE LİM EV VE LA

VA CİP OL DUR CÜM LE İİ DE MER KU LA

ALLAH A DIN HER KİM OL EV VEL A NA

HER İ Şİ A SAN İ DE AL LAH

A NA AL LAH A DIN OL SA HER İ ŞİN Ö NÜ

HER GİZ EB TER OL MA YA A NIN SO NU HER NE FES TE

AL LAH A DİN Dİ MÜ DAM AL LAH A Dİ Y LE

O LUR İŞ TE MAM BİR KEE AL LAH Dİ SE AŞK İ LE Lİ SAN

DÓ KÜ LÜR CUM LE GÜ NAH MİS Lİ HA ZAN

İS Mİ PA KİN PAK O LUR ZİK RE Y LE YEN

HER MU RA DA E Rİ ŞÜR AL LAH Dİ YEN

AŞK İ LE GEL İM Dİ AL LAH Dİ YE LİM DER Dİ LE GÖZ YAŞ İ LE

AM İ DE LİM

BİR Lİ Öİ NE CÜM LE İK RAR.

EY LE Dİ

KUD RE TİN İZ HAR İ DÜP HEM OL CE LİL

BİR Lİ Öİ NE BUN LA RI KIL DI DE LİL

PES MU HAM MED DİR BU VAR LI ĞA SE BEB

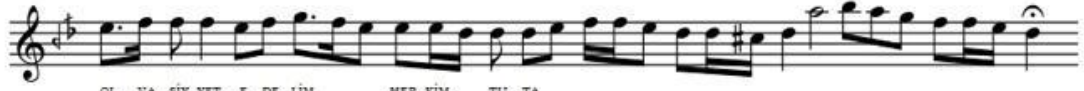
SİDK İ LE A NIN RI ZA SIN KIL TA LEB

EY A ZİZ LER İŞ TE BAŞ LA

RİZ SÖ ZE

BİR VA SİY YET KÜ LA RİZ İL LA Sİ ZE

OL VA SİY YET E DE LİM HER KİM TU TA

MİSK Gİ Bİ KO KU SU CAN LAR DA TÙ TE HSK TE A LA

RAH MET EY LE YE A NA

KİM BE Nİ OL BİR DU A İ LE A NA

HER KİM Kİ DİL LER BU DU A DA BU LU NA

FA Tİ MA İH SAN İ DE

BEN KÜ LU NA

Ölçü Numarası	Ezgi Çekirdekleri	Makamsal Tanı
1-10	<p>Sabâ Ezgi Çekirdeği</p> <p>1-2. Ölçüler</p> <p>Sabâ Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>3-5. Ölçüler</p>	Sabâ
11-19	<p>Hüseyini Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>11-15. Ölçüler</p> <p>Hüseyini Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>16-19. Ölçüler</p>	Hüseyini
20-29	<p>Muhayyer Ezgi Çekirdeği</p> <p>20-24. Ölçüler</p> <p>Muhayyer Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>25-29. Ölçüler</p>	Muhayyer
30-34	<p>Sabâ Ezgi Çekirdeği</p> <p>30-32. Ölçüler</p> <p>Acem Ezgi Çekirdeği (Acem Aşiran'da)</p> <p>32-34. Ölçüler</p>	Şevkutarab

<p>35-40</p>	<p>Nikriz-Nihavend Ezgi Çekirdeği</p> <p>35-36. Ölçüler</p> <p>Nikriz Ezgi Çekirdeği</p> <p>37-40. Ölçüler</p>	<p>Nikriz</p>
<p>41-42</p>	<p>Rast Ezgi Çekirdeği</p> <p>40-41. Ölçüler</p>	<p>Rast</p>

3.2 Kani Karaca Velâdet Bahri İcrasının Ezgisel Analizi

Veladet Bahri

ŞE Fİ U LU SAT Fİ YEV MİL A RA SAT

HAZ RE Tİ FAH Rİ A LEM MU HAM MED MUS TA FA SA LA VAT

A Mİ NE HA TUN MU HAM MED A NE Sİ

OL SA DEF TEN DOĞ DU OL DÜR DA NE Sİ

ÇÜN Kİ AB DUL İAH DAN OL DU HA Mİ İE

VAKT E RİŞ Tİ HEF TE VÜ EY YAM İ İE

HEM MU HAM MED GEL ME Sİ OL DU YA KİN

ÇOK A LA MET LER BE LÜR Dİ GEL ME Dİ

OL RA Bİ ÜL EV VEL A YIN Nİ CE Sİ

ON İ KİN Cİ Gİ CE İS NEYN Gİ CE Sİ

OL Gİ CE KİM DOĞ DU OL HAY RU BE ŞER

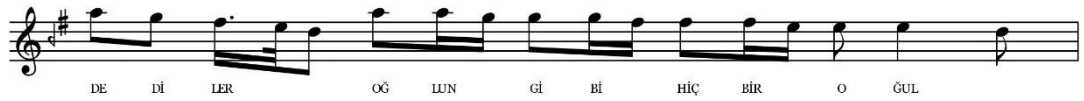
A NE Sİ AN DA NE LER GÖR DÜ NE LER DE Dİ GÖR DÜM OL HA Bİ BİN A NE Sİ

BİR A CEP NUR KİM GÜ NEŞ PER VA NE Sİ

BERK U RUP ÇK TI E VİM DEN NA GE HAN

GÖK LE RE NUR İ LE DOL DU Cİ HAN

GÖK LER A ÇIL DI VE FETH OL DU ZU LEM

DU GÜ SER DİR SEN DEN OL HUL Kİ HA SEN

BU GE LEN İL Mİ LE DÜN SUL TA NI DIR

BU GE LEN TEV Hİ Dİ İR FAN KA NI DIR

RAH MET EN LİL A LE MİN DİR MUS TA FA

HEM ŞE FŞ UL MUZ Nİ BİN DİR MUS TA FA

VAS FI NI BU RES ME TER TİB ET Tİ LER

OŞ MÜ BA REK NU RU TER GİB ET Tİ LER

A Mİ NE E DER ÇÜ VAKT OL DU TA MAM

KİM VÜ CU DA GE İE OL HAY RUL E NAM

SU SA DIM GA YET HA RA RET TEN KA Tİ

SUN DU LAR BİR CAM DO LU SU ŞER BE Tİ

İÇ TİM A NI OL DU CİS MİM NU RA GARK İ DE ME DİM KEN Dİ Mİ NUR DAN FARK

GEL DL BİR AK KUŞ KA NA DI İ LE RE VAN

AR KA MI SI VA DI KUV VET İE HE MAN

DOĞ DU OL SA AT TE OL SUL TA NI DİN

NU RA GARK OL DU SE MA VA TU ZE MİN SAL LU A İEY Hİ VE SEL İ MÜ TES Lİ ME

HAT TA TE NA Lİ CEN NET TEN VE NA İ MA

Ölçü Numarası	Ezgi Çekirdekleri	Makamsal Tanı
1-9	<p>Rast Ezgi Çekirdeği</p> <p>1-9. Ölçüler</p>	Rast
10-15	<p>Segâh Ezgi Çekirdeği</p> <p>10-13. Ölçüler</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği</p> <p>14-15. Ölçüler</p>	Sazkâr
16-21	<p>Nişabur Ezgi Çekirdeği</p> <p>16-19. Ölçüler</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği</p> <p>20-21. Ölçüler</p>	Rast
22-23	<p>Gerdaniye'de Rast Ezgi Ç.</p> <p>22-23. Ölçüler</p>	Mahur
24	<p>Segâh Ezgi Çekirdeği</p> <p>24. Ölçü</p>	Segâh
25	<p>Muhayyer Ezgi Çekirdeği</p> <p>25. Ölçü</p>	Muhayyer

<p>26-29</p>	<p>Nikriz Ezgi Çekirdeği (Çargâh'ta)</p> <p>26. Ölçü</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği</p> <p>27-29. Ölçüler</p>	<p>Rast</p>
<p>30-34</p>	<p>Hüseyni Ezgi Çekirdeği</p> <p>30-31. Ölçüler</p> <p>Hüseyni Ezgi Çekirdeği (Aşiran'da)</p> <p>32-34. Ölçüler</p>	<p>Hüseyni</p>
<p>35</p>	<p>Rast Ezgi Çekirdeği</p> <p>35. Ölçü</p>	<p>Rast</p>
<p>36-41</p>	<p>Hüzzam-Hicaz Ezgi Çekirdeği</p> <p>36-39. Ölçüler</p> <p>Hüzzam-Hicaz Ezgi Ç. (Rast'ta)</p> <p>40-41. Ölçüler</p>	<p>Zirgüleli Suzinâk</p>
<p>42-46</p>	<p>Nihavend Ezgi Çekirdeği</p> <p>42-46. Ölçüler</p>	<p>Nihavend</p>

47	<p>Rast Ezgi Çekirdeği</p> <p>47. Ölçü</p>	Rast
48-50	<p>Segâh Ezgi Çekirdeği</p> <p>48. Ölçü</p> <p>Segâh Ezgi Çekirdeği</p> <p>49. Ölçü</p> <p>Hicaz-Hüzzam Ezgi Ç.</p> <p>50. Ölçü</p>	Segâh-Hüzzam
51-53	<p>Hicaz-Hüzzam Ezgi Ç.</p> <p>51. Ölçü</p> <p>Uşşak-Beyâti Ezgi Ç.</p> <p>52-53. Ölçüler</p>	Beyâti

3.3 Kâni Karaca Merhaba Bahri İcrasının Ezgisel Analizi

Merhaba Bahri

Süleyman Çelebi

Kani Karaca

Ya ra dıl mış cüm le ol du şa du man gam gi düp a lem

ye ni den bul du can cüm le zer ra tı ci han i düp ni da

çağ ri şu ben de di ler ki

mer ha ba mer ha ba ey a li sul tan mer ha

ba mer ha ba ey

ka niir fan merhaba mer ha ba ey sırrı furkan mer ha ba

mer ha ba ey der de der man mer ha ba

merhaba ey bül bü li bağ i ce mal mer ha ba ey

1 A şı na i zul ce lal

me ha ba ey a si üm met mel ce i mer ha ba ey ça re siz

ler eş fa i mer ha ba ey ca nı ba ki mer ha ba

mer ha ba uş şa ka sa ki mer ha ba mer ha ba ey

pa di şa hı zül ce lal se nin i çün ol du

kev mi le me kan

ey ri sa let tah tı nın sen ha te mi

vey nü büv vet müh rü nün sen ha te mi

ya ha bib Al lah Bi ze im dat kıl son ne fes

Di da rın i le şad kıl

Ölçü Numarası	Ezgi Çekirdekleri	Makamsal Tam
1-5	<p>Uşşak Ezgi Ç.</p> <p>1-5. Ölçüler</p>	Uşşak
6-9	<p>Uşşak-Beyâti Ezgi Ç.</p> <p>6-9. Ölçüler</p> <p>Hicaz-Hüzzam Ezgi Ç.</p> <p>6-9. Ölçüler</p>	Beyâti
10-11	<p>Neva Ezgi Çekirdeği</p> <p>10-11. Ölçüler</p>	Neva
12-15	<p>Hicaz-Hüzzam Ezgi Çekirdeği</p> <p>12-15. Ölçüler</p> <p>Uşşak-Beyâti Ezgi Çekirdeği</p> <p>12-15. Ölçüler</p>	Beyâti
16-19	<p>Segâh Ezgi Çekirdeği</p> <p>16. Ölçü</p> <p>Segâh Ezgi Çekirdeği</p> <p>17-19. Ölçüler</p>	Segâh

3.4 Kâni Karaca Miraç Bahri İcrasının Ezgisel Analizi

MİRAC

SÖY LE ŞİR KEN CEB RA İL İ İE KE LAM GEL Dİ REF REF

Ö NÜ NE VER Dİ SE LAM

AL DI OL ŞA HI Cİ HAN OL ZE MAN

SİD RE YE GİT Tİ VE GÖ TÜR DÜ HE MAN

REF O LUP OL ŞA HA YET MİŞ BİN Hİ CAB

NU Rİ TEV HİD AÇ TI VE Cİ HİN DEN Nİ KAB

HER Bİ Rİ SİN DEN GE ÇER KEN İ LE RU EMR O LUN DU YA

MU HAM MED GEL BE RU

ŞEŞ Cİ HET DEN OL MÜ NEZ ZEH ZÜL CE LAL

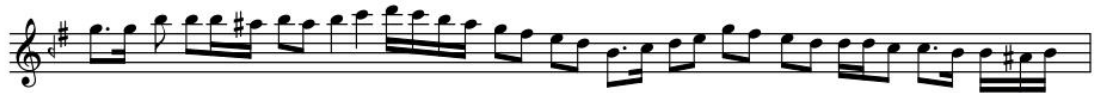
Bİ KE MÜ KEYF A NA GÖS TER Dİ CE MAL

A Şİ KA RE

GÖR DÜ RAB BÜL İZ ZE Tİ

A Hİ RET DE ÖY LE GÖ RÜR ÜM ME Tİ

Bİ HU RU FÜ LAF ZU SAVT OL PA Dİ ŞAH

MUS TA FA YA SÖY LE Dİ Bİ İŞ Tİ BAH

GEL HA Bİ BİM SA NA A ŞİK OL MU ŞAM

CÜM LE HAL KI SA NA BEN DE KİL Mİ ŞAM NE MU RA DİN

SİD RE VU A RU Zİ MU AL LA KAK KI ÇÜN

OL SU LU KI SEY Rİ A LA HAK KI ÇÜN OL Gİ CE SÖY LE Şİ LEN SÖZ HAK KI

ÇÜN OL Gİ CE HAK KI GÖ REN GÖZ HAK KI ÇÜN

SİR Rİ FUR KAN NU Rİ A ZAM HAK KI ÇÜN KUD SÜ KA BE MER VE ZEM

ZEM HAK KI ÇÜN

GÖ ZÜ YA ŞI HAK KI ÇÜN A ŞIK LA RIN BAĞ RI BA ŞI

HAK KI ÇÜN SA DİK LA RIN

YA İ LA Hİ SAK LA GİL İ MA Nİ MİZ Vİ RE LİM İ MAN İ LE

TA CA Nİ MİZ

BİZ GÜ NAH KAR A Sİ MÜC RİM KUL LAN

YARH GA YUB KIL GÜ NAH LAR DAN BEN

AF İ DÜP İS YA Nİ MİZ KIL RAH ME Tİ

OL HA Bİ BİN YÜ ZÜ SU YU HÜR ME Tİ

SA NA LA YIK KUL LAR İ LE HEM DEM ET EH Lİ DER. Dİ

SOH BE Tİ NE MAH RAM ET

HEM SÜ LEY MA Nİ FA Kİ RE RAH MET ET

YOLL DA ŞIN İ MAN MA KA MIN CEN NET ET

YA İ LA Hİ KIL MA Bİ Zİ DAL LİN

Musical staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 4/4 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes, ending with a fermata on the final note.

BU DU A YA CUM LE DE YIN A MIZ

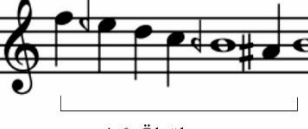

Musical staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 4/4 time signature. The melody continues with eighth and sixteenth notes.

UM ME TIN DEN RA ZI OL SUN OL MU IN

Musical staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 4/4 time signature. The melody concludes with a double bar line.

RAH ME TUL LA HI A LEY HIM EC MA IN

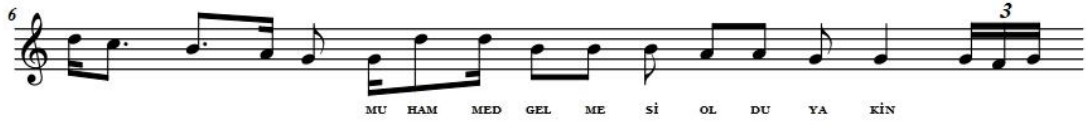
Ölçü Numarası	Ezgi Çekirdekleri	Makamsal Tamı
1-13	<p>Segâh Ezgi Çekirdeği</p> <p>1-3. Ölçüler</p> <p>Segâh Ezgi Çekirdeği</p> <p>4-6. Ölçüler</p> <p>Hüzzam-Hicaz Ezgi Ç.</p> <p>7-11. Ölçüler</p> <p>Hüzzam-Hicaz Ezgi Ç.</p> <p>12-13. Ölçüler</p>	Segâh-Hüzzam
14-16	<p>Müstear Ezgi Çekirdeği</p> <p>14-16. Ölçüler</p>	Müstear
17-19	<p>Segâh Ezgi Çekirdeği (Irak'ta)</p> <p>17-19. Ölçüler</p>	Evç

<p>20-25</p>	<p>Hicaz-Hüzzam Ezgi Ç. (Hicaz'da)</p> <p>20-25. Ölçüler</p> <p>Müstear Ezgi Çekirdeği (Mahur'da)</p> <p>20-25. Ölçüler</p> <p>Hicaz Ezgi Çekirdeği (İnak'ta)</p> <p>20-25. Ölçüler</p>	<p>Evcâra</p>
<p>26-31</p>	<p>Rast Ezgi Çekirdeği</p> <p>26. Ölçü</p> <p>Nişaburek Ezgi Çekirdeği</p> <p>27-28. Ölçüler</p> <p>Ferahnâk Ezgi Çekirdeği</p> <p>29-31. Ölçüler</p>	<p>Ferahnâk</p>
<p>32-37</p>	<p>Müstear Ezgi Çekirdeği</p> <p>32-37. Ölçüler</p> <p>Müstear Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>32-37. Ölçüler</p>	<p>Müstear</p>

<p>38-47</p>	<p>Segâh Ezgi Çekirdeği (a)</p> <p>38-47. Ölçüler Segâh Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>38-47. Ölçüler</p>	<p>Segâh</p>
--------------	---	--------------

3.5 Hafız Mecid Sesigür Velâdet Bahri İcrasının Ezgisel Analizi

VELADET

10
HAY RUL BE ŞER A NE Sİ AN DA

11
NE LER GÖR DÜ NE LER

13
OL HA Bİ BİN A NE Sİ

14
BİR A CEP NUR KİM GÜ NEŞ PER VA NE Sİ

15
BERK U RUP ÇIK TI E VİM DEN NA GE HAN GÖK LE RE DEK

16
NUR İ LE DOL DU Cİ HAN

17
GÖK LER A ÇIL DI VE FETH OL DU ZU LEM

18
ÜÇ ME LEK GÖR DÜM E LİN DE ÜÇ A LEM

19

Bİ Rİ MEŞ RİK Bİ Rİ MAĞ RİB DE O NUN Bİ Rİ DA MIN DA

20

Dİ KİL Dİ KA BE NİN BİL DİM AN LAR DAN KİM OL HAL KİN YE Ğİ KİM YA

21

KİN OL DU Cİ HA NA GEL ME Yİ İN Dİ LER

23

GÖK TEN ME LEK LER SAF SAF KA BE Ğİ Bİ KİL Dİ LAR

24

E VİM TA VAF HEM HE VA ÜZ RE DÖ ŞEN Dİ BİR DÖ ŞEK

26

A Dİ SÜN DÜS DÖ ŞE YEN A Nİ ME LEK

27

ÇÜN GÖ RÜN DÜ BA NA BU İŞ LER A YAN YA LI NIZ HAY RET DE KAL MIŞ DIM

28

HE MAN YA RI LIP Dİ VAR ÇIK TI NA GE HAN

30 GEL Dİ ÜÇ HU Rİ BA NA OL DU A YAN

31 BA ZI LER DER LER Kİ OL ÜÇ DİL BE Rİ A Sİ YEY Dİ

32 Bİ Rİ OL MEH PEY KE RİN

33 Bİ Rİ MER YEM HA TUN İ Dİ A Şİ KAR

34 Bİ Rİ Sİ HEM HU Rİ LER DEN

35 BİR Nİ GAR GEL Dİ LER TUTF İ LE OL ÜÇ MEH CE BİN VER Dİ LER BA NA

37 SE LAM OL DEM HE MİN ÇEV RE YA Nİ MA

38 GE İÜB O TUR DU LAR MUS TA FA YI

39 BİR BİRİ NE MUŞ TULAR

40 DE DİLER OĞ LUN Gİ Bİ HİÇ BİR O ĞUL YA RA DI LA LI

41 Cİ HAN GEL MİŞ DE ĞİL BU SE NİN 3

42 OĞ LUN Gİ Bİ KAD Rİ CE MİL BİR A NA YA

43 VER ME MİŞ TİR OL CE LİL U LU DEV LET BUL DUN EY DİL DAR

45 SEN DO Ğİ SER DİR SEN DEN OL HUL Kİ HA SEN

46 BU GE LEN İL Mİ LE DÜN SUL TA NI DIR

47 BU GE LEN TEV Hİ DÜ İR FAN KA NI DIR BU GE LEN

48
AŞ KI NA DEVR EY LER FE LEK YŪ ZŪ NE MŪŞ TAK TIR İN SŪ ME LER

49
BU GE CE ŞA DAN O LUR ER BA BI DİL BU GE CE

50
CAN VE RİR ES HA BI DİL

51
RAH MET EL LİL A LE MİN DİR MUS TA FA HEM ŞE Fİ UL MUZ Nİ BİN DİR

52
MUS TA FA VAS Fİ Nİ BU RES ME TER TİP ET Tİ LER

53
OL MU BA RE NU RA TER ĞİB ET Tİ LER A Mİ NE İ DER

54
ÇU VAKT OL DU TA MAM KİM VŪ CU DE GE LE OL HAY

55
RUL EN AM SU SA DIM GAY RET HA RA RET DEN KA Tİ

56

SUN DU LAR BİR CAM DO LU SU ŞER BE Tİ ŞER BE Tİ KAR ŞIM DA TUT TU

57

HU Rİ LER BU NU SA NA VER Dİ AL LAH

58

DE Dİ LER

Ölçü Numarası	Ezgi Çekirdekleri	Makamsal Tanı
1-7	<p>Rast Ezgi Çekirdeği (a)</p> <p>1-7. Ölçüler</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>1-7. Ölçüler</p>	Rast
8-14	<p>Hicaz-Hüzzam Ezgi Ç.</p> <p>8-9. Ölçüler</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği (a)</p> <p>10-14. Ölçüler</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>10-14. Ölçüler</p>	Hüzzam-Rast
15-16	<p>Mahur Ezgi Çekirdeği</p> <p>15-16. Ölçüler</p>	Mahur
17-21	<p>Neva Ezgi Çekirdeği</p> <p>17. Ölçü</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği</p> <p>18-21. Ölçüler</p>	Rast

22-24	<p>Segâh Ezgi Çekirdeği</p> <p>22-24. Ölçüler</p>	Segâh
25-32	<p>Rast Ezgi Çekirdeği</p> <p>25-28. Ölçüler</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>29-32. Ölçüler</p>	Rast
33	<p>Nihavend Ezgi Çekirdeği</p> <p>33. Ölçü</p>	Nihavend
34-35	<p>Rast Ezgi Çekirdeği</p> <p>34-35. Ölçü</p>	Rast
36-39	<p>Hicaz-Hüzzam Ezgi Çekirdeği</p> <p>36-39. Ölçü</p> <p>Hicaz-Hüzzam Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>36-39. Ölçü</p>	Zirgüleli Suzinâk
	<p>Rast Ezgi Çekirdeği (Çargâh'ta)</p> <p>40-58. Ölçüler</p>	

<p>40-58</p>	<p>Rast Ezgi Çekirdeği (Çargâh'ta) (b)</p> <p>40-58. Ölçüler</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği (Çargâh'ta) (c)</p> <p>40-58. Ölçüler</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği (Çargâh'ta) (d)</p> <p>40-58. Ölçüler</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği (Çargâh'ta) (e)</p> <p>40-58. Ölçüler</p>	<p>Rast</p>
<p>59-61</p>	<p>Rast Ezgi Çekirdeği (Gerdaniye'de)</p> <p>59-61. Ölçüler</p> <p>Rast Ezgi Çekirdeği (Gerdaniye'de) (b)</p> <p>59-61. Ölçüler</p>	<p>Mahur</p>

<p>62-63</p>	<p>Segâh Ezgi Çekirdeği</p> <p>62-63. Ölçüler</p>	<p>Segâh</p>
--------------	--	--------------

3.6 Hafız Mecid Sesigür 'ün Merhaba Bahri İcrasının Ezgisel Analizi

MERHABA

Hafız Mecid Sesigür

YA RA DIL MIŞ CÜM LE OLDU DU ŞÂ DÜ MA N GAM Gİ DÜP A LEM

YE Nİ DEN BUL DU CAN N CÜM LE ZER RA TI Cİ HA N İ DÜP

Nİ DA ÇAĞ RI ŞU BE

N DE Dİ LER Kİ MER HA BA

MER HA BA EY A Lİ SUL TAN MER HA BA KÂ NI İR FA

N MER HA BA MER HA BA EY

BÜL BÜ Lİ BA Kİ CE MA L

9 3

MER HA BA EY A ŞI NA Yİ ZÜL CE LA L

10

MER HA BA EY RAH ME TEN LİL A LE Mİ N MERHA BA . .

11 3

SEN SİN ŞE Fİ ÜL MÜZ Nİ Bİ N EY CE MA Lİ GÜ N YÜ Zİ BED Rİ MÜ

12

Nİ R VEY KA MU DÜŞ MÜŞ LE RE SEN DEST Gİ R

13

DEST Gİ Rİ SİN KA MU ÜF TA DE Nİ N HEM PE NA HI BEN DE VÜ A ZA DE Nİ

14 3

N EY Rİ SA LET TAH TI NİN SEN HA Tİ Mİ VEY NÜ BÜV VET MÜH Rİ Nİ N

15

SE N HA TE Mİ ÇÜN Kİ NU RU N RU ŞEN RT Dİ A LE Mİ

16

GÜL CE MA Lİ GÜL ŞEN ET Dİ A LE Mİ . YA RA SUL LAL LA H Bİ ZE İM DA T KİL

Ölçü Numarası	Ezgi Çekirdekleri	Makamsal Tanı
1-5	<p>Hicaz Ezgi Çekirdeği (a)</p> <p>1-5. Ölçüler</p> <p>Hicaz Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>1-5. Ölçüler</p>	Hicaz
6-10	<p>Hüseynî Ezgi Çekirdeği</p> <p>6-10. Ölçüler</p>	Hüseynî
11-14	<p>Hicaz Ezgi Çekirdeği</p> <p>11-14. Ölçüler</p>	Hicaz
15-17	<p>Uşşak-Beyâti Ezgi Çekirdeği</p> <p>15-17. Ölçüler</p> <p>Uşşak-Beyâti Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>15-17. Ölçüler</p>	Uşşak

3.7 Hafız Mecid Sesigür'ün Miraç Bahri İcrasının Ezgisel Analizi

MİRAC

AL DI OL ŞAH İ Cİ HA NI OL ZA MAN SİD RE DEN GİT Tİ

VE GÖ TÜR DÜ HE MAN REF O LUP OL ŞA HA

YET MIŞ BİN Hİ CAB NU RU TEV HİD

AÇ TI VEC HİN DEN Nİ KAB HER Bİ Rİ SİN DEN GE ÇER KEN

İ LE RU EMR O LUN DU YA MU HAM MED

GEL BE RU ÇÜN Kİ KA MU SUN GÖ RÜP GEÇ Tİ Ö TE

VAR DI İ RİŞ Dİ U LU OL HAZ RE TE

ŞEŞ Cİ HET DEN

10 OL MŪ NEZ ZEH ZŪL CE LAL Bİ KE MU KEYF

11 A NA GŪS TER Dİ CE MAL

12 ZA TE OL SUL TA NI MA ZA ĞAL BA SAR EY LE MIŞ TİR EY LE

14 HAK KA TAH Sİ Lİ NA ZAR A Şİ KA RE GŪR DŪ RAB BŪL İZ ZE Tİ

16 A Hİ RET TE ÖY LE GŪ RŪR ŪM ME Tİ

17 Bİ HU RU Fİ LAF Zİ SAVT OL PA Dİ ŞAH MUS TA FA YA

19 SÖY LE Dİ Bİ İŞ Tİ BAH DE Dİ KİM MAT LU BU MAK SU DUN BE NEM

20 SEV Dİ ĞİN CAN İ LE MAĞ BU DUN BE NEM

21 GE CE GŪN DŪZ DUR MA YUB İS TE Dİ ĞİN NO LA KİM

22 GÖR SEN CE MA LİN DE Dİ ĞİN GEL HA Bİ BİM

24 SA NA MÜŞ TAK OL MU ŞAM CŪM LE HAL KI

25 SA NA BEN DE KIL MI ŞAM NE MU RA DİN VAR İ SE KI LAM RE VA

26 EY LE YİM BİR DER DE BİN TŪR LŪ DE VA MUS TA FA DE Dİ E YA RAB Bİ RA HİM

28 EY A TA PU ŞU A TA Sİ ÇOK KE

29 RİM OL ZA İF ŪM MET LE Rİ HA Lİ NO LA

30 HAZ RE Tİ NE Nİ CE AN LAR YOL BU LA

31 GE CE GŪN DŪZ İŞ LE Rİ İS YAN KA MU

32 KOR KA RİM Kİ YER LE Rİ O LA TA MU

33

 YA İ LA Hİ HAZ RE TİN DEN HA CE TİM BU DU RUR KİM O LA MAK BUL ÜM ME TİM

35

 HAK TE A LA DAN E RIŞ Tİ BİR Nİ DA

36

 YA MU HAM MED BEN SA NA KIL DIM A TA

37

 ÜM ME Tİ Nİ SA NA VER DİM EY HA BİB

38

 CEN NE Tİ AN LA RA KIL DIM NA SİB

39

 YA HA Bİ BİM NE DİR OL KİM Dİ LE DİN BİR A VUÇ TOP RA ĞA MİN

40

 NET EY LEDİN BEN SA NA MÜŞ TAK O LUN CA EY ŞE RİF

41

 SE NİN OL MAZ MI DÜ A

43

 LEM EY LA TİF Mİ RA TE Tİ ZA Tİ Nİ

44

Bİ LE YAZ DIM A DIM İ LE A DI NI HE DE Dİ KİM

45

YA MU HAM MED BEN SE Nİ Bİ Lİ RİM GÖR ME YE

46

DOY MAZ SIN BE Nİ AV DET İ DÜP DA VET ET KUL LA RI NI

47

TA GE LÜ BEN GÖ RE LER Dİ DA RI MI

Ölçü Numarası	Ezgi Çekirdekleri	Makamsal Tanı
1-4	<p>Hüzzam-Hicaz Ezgi Çekirdeği</p> <p>1-4. Ölçüler</p>	Hüzzam
5-16	<p>Hicaz Ezgi Çekirdeği (Eviç'te)</p> <p>5-8. Ölçüler</p> <p>Müstear Ezgi Çekirdeği (Segâh'ta)</p> <p>9-11. Ölçüler</p> <p>Hicaz Ezgi Çekirdeği (Segâh'ta)</p> <p>12-16. Ölçüler</p>	Evcara
17-34	<p>Uşşak Ezgi Çekirdeği</p> <p>17-33. Ölçüler</p> <p>Uşşak Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>17-33. Ölçüler</p> <p>Uşşak Ezgi Çekirdeği (c)</p> <p>17-33. Ölçüler</p>	Uşşak

<p>35-38</p>	<p>Muhayyer Ezgi Çekirdeği</p> <p>35-38. Ölçüler</p> <p>Muhayyer Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>35-38. Ölçüler</p>	<p>Muhayyer</p>
<p>39-48</p>	<p>Hicaz Ezgi Çekirdeği (Neva'da)</p> <p>39-48. Ölçüler</p> <p>Uşşak-Beyâti Ezgi Çekirdeği</p> <p>39-48. Ölçüler</p> <p>Uşşak-Beyâti Ezgi Çekirdeği (b)</p> <p>39-48. Ölçüler</p>	<p>Beyâti</p>

<p>49-52</p>	<p>Hüzzam-Hicaz Ezgi Çekirdeği</p> <p>49-52. Ölçüler</p> <p>Segâh Ezgi Çekirdeği</p> <p>49-52. Ölçüler</p>	<p>Segâh</p>
---------------------	--	---------------------

4. BÖLÜM: MECMUALAR VE İCRALARIN KARŞILAŞTIRILMASI

Bu bölümde mecmualardaki mevlid icrasına dair makam tercihleri ile Kani Karaca ve Hafız Mecid Sesigür'ün "ezgi çekirdekleri analizi" temelli metot ile makamsal açıdan incelenen icraları arasındaki benzerlik ve farklıklar aynı tablo içinde karşılaştırılmıştır. İcracıların tercih ettiği makamlar ilgili mevlid kısmına yazılmış, eğer o kısım icra edilmediyse "X" işareti ile gösterilmiştir.

4.1 Tevhid Bahri

Metin	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	KANI KARACA	HAFIZ MECİD SESİGÜR
Allah adın zâkir idelüm evvelâ Vâcib oldur cümle isde her kula	Dügâh	Dügâh	Dügâh	Dügâh	Dügâh	Dügâh	Dügâh	Sabâ	X
Allah adın her kim ol evvel ana Her işi âşân ide Allah ana	Saba	Dügâh	Dügâh	Saba	Dügâh	Dügâh	Dügâh	Sabâ	X
Allah adı olsa her işin öni Heriz ebter olmayan amun 50011	Nevâ	Nevâ	Saba	Nevâ	Nevâ	Nevâ	Dügâh	Sabâ	X

Ol durur hem قۇددۇسۇ، ۋەھبۇ قۇددۇسۇ قۇددۇسۇ ۋەھبۇ، ۋەھبۇ قۇددۇسۇ	Ola kim rahmet kula ol قۇددۇسۇ Ol Kerim ü ol Rahim ü ol ilah	Ask ile gel imdi Allah قۇددۇسۇ Deq ile göz yaş ile قۇ قۇددۇسۇ	Ismi قۇددۇسۇ قۇددۇسۇ olur قۇددۇسۇ قۇددۇسۇ Her marada قۇددۇسۇ Allah قۇددۇسۇ	Bir kez Allah قۇددۇسۇ aşk ile lisan Dokkultir cümle قۇددۇسۇ misli hazan	Her nefeste Allah adm قۇ قۇددۇسۇ Allah adıyla olur her iş قۇددۇسۇ
X	Tiz Hüseyni	Hüseyni	X	X	Hüseyni
X	Dögah Hüseyni	X	X	X	Dögah Kúçek
X	Hüseyni	Hüseyni	X	X	Hüseyni
Hüseyni	Tiz Hüseyni	Hüseyni	X	X	Kúçek
X	Tiz Hüseyni	Kúçek	X	X	Kúçek
X	Tiz Hüseyni	Kúçek	X	X	Kúçek
X	Hüseyni	Hüseyni	X	X	Hüseyni
X	Hüseyni	Muhayyer	Hüseyni	Hüseyni	Sahid
X	X	X	X	X	X

Pes Muhammed" dir bu varlığa sebep Sadk ile anın rızasının kal takip	Kudretin قُدْرَتِ idüg, hem قُدْرَتِ Birliğine bunları kaldı dellil	Sun ile bunları ol var eyledi Birliğine cümle جَمْعِ eyledi	Var ilen ol yög idi يَدِ ü melek يَدِ ü يَدِ ü ay ü gün hem يَدِ , felek	Cümle ilen yög ilen ol var idi يَدِ ü يَدِ ü يَدِ ü يَدِ ü idi	Birliğe ol birliğine çek yokdurur Gereği yanlış söyleyenler çokdurur
X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	Dögah Hüseyni
X	X	X	X	X	Hüseyni
X	Hüseyni	Dögah	Hüseyni	Hüseyni	Tiz Hüseyni
X	X	X	X	X	Tiz Hüseyni
X	X	X	X	X	Tiz Hüseyni
X	X	X	X	X	Hüseyni
Saba	Tahir	Tahir	Muhayyer	Tahir	Tahir
X	X	X	X	X	X

Ol qatnı kim qatnı her kim tuta Misk gibi qatnı canlarda tute	Ey arizler qatnı başlarız söze Bir qatnı illa size	Ger dilersiz qatnı ocdan qatnı Aşk ile qatnı ile qatnı es-salât	qatnı dek ger qatnı bu kelâm Nice qatnı ola bu olmaya qatnı	Bari ne hâcet kalavuz qatnı çok qatnı andan qatnı Tanrı yok
Saba	Dügâh	Hüseyni	X	Muhayyer
Dügâh	Dügâh	Dügâh	X	Dügâh
Saba	Dügâh	Hüseyni	X	Tiz Hüseyni
Saba	Dügâh	Hüseyni	Hüseyni	Muhayyer
Dügâh	Dügâh	Tiz Hüseyni	X	Tiz Hüseyni
Dügâh	Dügâh	Tiz Hüseyni	X	Tiz Hüseyni
Saba	Dügâh	Hüseyni	X	Hüseyni
Baselik (Nevada) – Nîhariz	Şekuturab	X	X	X
X	X	X	X	X

Beşit Temelli Kullanılan Matraha Toplamı Beşit Sayıcası Oranı		Ger dileriz bulasız odanın necât Aşk ile derd ile idhan es-salât	Her ki diler bu dâşda bulma Fatıha ihân ide ben kulma	Hak Teâlâ rahmet eyleye ana Kim beni ol bir duâ ile ana
4/13 Tiz Hüseyini 4/13 Hüseyini 2/1 Sabâ 2/13 Dügâh 1/13 Nevâ	Mecmua 1	X	Hüseyini	Tiz Hüseyini
4/12 Hüseyini 2/12 Küçek 2/12 Dügâh 2/12 Sabâ 1/12 Tiz Hüseyini 1/12 Nevâ	Mecmua 2	X	Dügâh Hüseyini	Dügâh Küçek
6/13 Hüseyini 3/13 Dügâh 2/13 Sabâ 1/13 Mahayyer 1/13 Küçek	Mecmua 3	X	Hüseyini	Küçek
9/20 Hüseyini 3/20 Dügâh 3/20 Tiz Hüseyini 2/20 Sabâ 2/20 Küçek 1/20 Nevâ	Mecmua 4	Hüseyini	Hüseyini	Küçek
4/13 Dügâh 4/13 Tiz Hüseyini 3/13 Küçek 2/13 Sabâ	Mecmua 5	X	Saba	Küçek
4/13 Dügâh 4/13 Tiz Hüseyini 3/13 Küçek 1/13 Sabâ 1/13 Nevâ	Mecmua 6	X	Saba	Küçek
8/13 Hüseyini 4/13 Dügâh 1/13 Sabâ	Mecmua 7	X	Hüseyini	Hüseyini
5/20 Saba 4/20 Tahir 3/20 Hüseyini 2/20 Mahayyer 2/20 Nûruz 1/20 Şevkutrâb 1/20 Buzelik 1/20 Segâh 1/20 Rast	KANI KARACA	X	Segâh-Rast	Nûruz
X	HAFIZ MFICID SESİGÜR	X	X	X

4.2 Velâdet Bahri

Didi gördüm ol Habibün anesi Bir aceb nur kim günəş pervānesi	Ol gice kim doğdu ol Hayr-ül Beşer Anesi anda neler gördü neler	Ol Rebl-ül-evvel aya nicesi On üçüncü gice ineyn gicesi	Hem Muhammed gelmesi oldu yakın Çok allameiler belâni gelmedin	Çünkü Abdullah' dın edeb hümle Vakt irişdi beffe vü eyyâm ile	Anise Hatun Muhammed anesi Ol sadefin toğult ol dürcanesi	Metin
Peñçgâh	X	Zâvıl	Rast	Rast	Rast	Mecmua 1
Peñçgâh	X	Mâhar	Gerdukiye	Gerdukiye	Rast	Mecmua 2
Peñçgâh	X	(?)	Rast	Rast	Rast	Mecmua 3
Rast	X	Peñçgâh	Peñçgâh	Rast	Rast	Mecmua 4
Tiz Peñçgâh	X	Tiz Peñçgâh	Tiz Peñçgâh	Rast	Rast	Mecmua 5
Tiz Peñçgâh	X	Tiz Peñçgâh	Tiz Peñçgâh	Rast	Rast	Mecmua 6
Peñçgâh	X	Rast	Rast	Rast	Rast	Mecmua 7
Rast	Sarıdır	Segâh	Rast	Rast	Rast	KANI KARACA
Rast	Hürsam	Hürsam	Rast	Rast	Rast	HAFIZ MECİD SESİGÜR

Yarılıb divarı çıktı nâgehân Geldi uç huri bana oldu ayan	Çün göründü bana bu işler ayan Hayret içre kalmışdım ben heman	Hem heva üzre döşendi bir döşek Adı sündüs döşeyen anı melek	İndiler gökten melekler saf saf Kâbe gibi kıldılar evim tavaf	Biri maşrık biri mağribde anım Biri damında dikildi kâbenim	Gökler açıldı ve feth oldı zulem Üç melek gördüm elinde üç alem	Berk urup çıktı evümden nâgehân Göklere dek nür ile doldu cihan
X	X	X	X	X	X	Mahur
X	X	X	X	X	X	Mahur
X	X	X	X	X	X	Gerdaniye
X	X	X	X	X	X	Mahur
X	X	X	X	X	X	Tiz Pençgâh
X	X	X	X	X	X	Tiz Pençgâh
X	X	X	X	X	X	Tiz Pençgâh
Rast	Beyâti	Tiz Segâh	Mahur	Rast	Segâh	Pençgâh
Mahur	Mahur	Mahur	Segâh	Rast	Rast	Mahur

Ulu devlet buldun ey dildâr sen Toğisarardur senden ol hulki hasen	Bu senin oğlun gibi kadri cemil Bir anaya virmemişür ol Celil	Didiler oğlun gibi hiçbir oğul Yaradılalı cihan gelmiş değil	Çevre yanama gelip oturdular Mustafa' yı birbirine muştular	Geldiler Lütfile ol üç mehebin Verçiler bana selam ol dem hemin.	Biri Meryem Hatun idi aşkar Birisini hem hürlerden bir nigar	Bazıları derler ki ol üç dilberin Asiye'ydi biri ol meh- peykerin
Evç	Pençgâh	Tiz Pençgâh	Pençgâh	X	X	X
Evç	Evç	Pençgâh	Pençgâh	X	X	X
Pençgâh	Pençgâh	Pençgâh	Pençgâh	X	X	X
Evç	Pençgâh	Pençgâh	Pençgâh	X	X	X
Mahur	Mahur	Tiz Hüseyini	Mahur	X	X	X
Mahur	Mahur	Tiz Hüseyini	Mahur	X	X	X
Tiz Pençgâh	Tiz Pençgâh	Tiz Pençgâh	Pençgâh	X	X	X
Süzinâk (Zirgüleli)	Hüseyini Aşiran	Hüseyini Aşiran	Hüseyini	X	X	X
Rast	Rast	Rast	Zirgüleli Süzinâk	Zirgüleli Süzinâk	Nihavend	Rast

Susadım gâyet harâretten katı Sındular bir cam tohusı şerbeti	Âmine eyder çü vakt oldı temâm Kim vücûde gele ol Hayr-ül-enâm	Vasfını bu resme terrib itiler Ol mübârek nura terğib itdiler	Rahmetenlil âlemindir Mustafa Hem şefi ul müzûbındır Mustafa	Bü gice şadân olur erbâbı dil. Bü giceye can verir eshabı dil	Bü gelen aşkına devr eyler felek Yüzüne müştâkıdır ins ü melek	Bu gelen ilm-i ledün sultanıdır Bu gelen tevhid ü irfan kâmidur
Tiz Nevâ	Nevâ	Nikriz	X	X	X	Nevâ
Tiz Neva	Nevâ	Nikriz	X	X	X	Nevâ
Tiz Nevâ	Nevâ	Nikriz	X	X	X	Nevâ
Pençgâh	Nevâ	Nikriz	X	X	X	X
Nevâ	Nevâ	Nikriz	X	X	X	Nevâ
Nevâ	Nevâ	Nikriz	X	X	X	Nevâ
Tiz Nevâ	Nevâ	Nikriz	X	X	X	Nevâ
Rast	(?)	Nihavend-Nişabur(Çeşni)	Süzünâk (Zirgüleli)	X	X	Süzünâk (Zirgüleli)
Rast	Rast	Rast	Rast	Rast	Rast	Rast

Ger dilerisiz bulasız oddan necât. Aşk ile şevk ile idim es- salât	Sallâ aleyhü vesellimü teslimâ Hamâ tenâhü cemeten ve nâmahâ	Toğdu ol sâvde ol sultan-ı dîn Nîrâ garîk oldu semavât-î zemîn	Geldi bir âk kuş kanadıyle revân Arıkanı sıvâd kuvvetle hemân	İçtim anı oldu cismim nura garîk İdemezdim kendimni mürdan fark
X	X	Hüseynî	Pençgâh	X
X	X	Pençgâh	Pençgâh	X
Pençgâh	X	Pençgâh	Pençgâh	Tiz Nevâ
Pençgâh	X	Pençgâh	Pençgâh	X
X	X	Nevâ	Nevâ	X
Nevâ	X	Nevâ	Nevâ	X
X	X	Pençgâh	Pençgâh	Tiz Nevâ
X	Beyâtî	Karcıgar	Tiz Segâh	Tiz Segâh
X	X	Mahur-Segâh	Mahur	Tiz Segâh

<p><i>X makami ile icra edilen beyit sayısı/Toplam beyit sayısı</i></p> <p><i>(Toplam Beyit Sayısı 18 Adet)</i></p>	Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı	Mecmua 1
	4/16 Pençgâh 3/16 Rast 2/16 Nevâ 1/16 Zâvil 1/16 Mahur 1/16 Tiz Pençgâh 1/16 Evç 1/16 Nîkriz 1/16 Tiz Nevâ 1/16 Hüseyini	Mecmua 2
	5/16 Pençgâh 2/16 Mahur 2/16 Evç 2/16 Nevâ 2/16 Gerdaniye 1/16 Rast 1/16 Nîkriz 1/16 Tiz Nevâ	Mecmua 3
	8/18 Pençgâh 3/18 Rast 2/18 Nevâ 2/18 Tiz Nevâ 1/18 Nîkriz 1/18 Gerdaniye 1/18 Bilimleyen	Mecmua 4
	9/16 Pençgâh 3/16 Rast 1/16 Mahur 1/16 Evç 1/16 Nevâ 1/16 Nîkriz	Mecmua 5
	5/16 Nevâ 4/16 Tiz Pençgâh 3/16 Mahur 2/16 Rast 1/16 Nîkriz 1/16 Tiz Hüseyini	Mecmua 6
	6/17 Nevâ 4/17 Tiz Pençgâh 3/17 Mahur 2/17 Rast 1/17 Nîkriz 1/17 Tiz Hüseyini	Mecmua 7
4/17 Rast 4/17 Pençgâh 4/17 Tiz Pençgâh 2/17 Nevâ 2/17 Tiz Nevâ 1/17 Nîkriz	KANI KARACA	
7/24 Rast 3/24 Zirgüleli Suzınâk 3/24 Tiz Segâh 2/24 Hüseyini Asıran 2/24 Beyâti 2/24 Segâh 1/24 Hüseyini 1/24 Karcıgar 1/24 Pençgâh 1/24 Nihavend 1/24 Mahur 1/24 Sazkâr	HAFIZ MECİD SESİGÜR	
17/29 Rast 5/29 Mahur 2/29 Segâh 2/29 Zirgüleli Suzınâk 2/029 Hützâm 1/29 Nihavend		

4.3 Merhaba Bahri

Metin	Mecmua 1	Mecmua 2	Mecmua 3	Mecmua 4	Mecmua 5	Mecmua 6	Mecmua 7	KANI KARACA	HAFIZ MECİD SESİGÜR
Yaradılmış cümle oldu şâdmân Gam gidüp âlem yeniden buldı cân	Pençgâh	Pençgâh	Pençgâh	Pençgâh	Pençgâh	Pençgâh	Pençgâh	Uşşak	Hicaz
Cümle zerrât-ı cihân idüp sadâ Çağrışuban düdeler kiim merhabâ	Evç	Evç	Evç	Pençgâh	Pençgâh	Pençgâh	Pençgâh	Uşşak	Hicaz

Ey risalet tahtunun sen hatemi Vey nubüvvet mührünün sen hatemi	Merhaba ey padişah-ı zülcelâl Senin için oldu kevm ile mekân	Merhaba ey can-ı baki merhaba Merhaba ey uşşaka saki merhaba	Merhabâ ey âsi tinnmet melcei Merhaba ey çâresizler eşfai	Merhaba ey bulbül-i bağı cemâl Merhaba ey aşınayî zülcelâl	Merhaba ey surr-ı Furkan merhaba Merhaba ey derde derman merhaba	Merhabâ ey âli sultân merhabâ Merhabâ ey kân-ı ırfân merhabâ
						Pençgâh
X	X	X	İsfahan	X	X	Pençgâh
X	X	X	Düğâh	X	X	Pençgâh
X	X	X	Pençgâh	X	X	Pençgâh
X	X	X	Hüseyini	X	X	Düğâh
X	X	X	Tız Pençgâh	X	X	Pençgâh
X	X	X	Tız Pençgâh	X	X	Pençgâh
X	X	X	İsfahan	X	X	Pençgâh
Tız Segâh	Muhayyer	Muhayyer	Nevâ	Beyâti	Beyâti	Beyâti
X	X	X	X	Hüseyini	X	Hüseyini

Ey gönüller dördünin dermanı sen Ey yaradılmışların sultanı sen	Ey camâli gün yüzi bedr-i minür Ey kamu düşmişlere sen destgir	Merhabâ ey rahmeten ilâ-âlemün Merhabâ sensin şefî-ül- münzibin	Merhabâ ey kurret-ül-ayn-ı Halil Merhabâ ey has-ı mahbûb-ı Celil	Merhabâ ey mâh ü huşid-i hüda Merhabâ ey Hakdân olmayan cüdâ	Ya Habîballah bize umdat kıl Son nefes didârun ile şâd kıl
Çargâh	Hüseyini	Tiz Hüseyini	Hüseyini	Rast	X
Çargâh	Çargâh	Dügâh	Dügâh	X	X
Çargâh	Çargâh	Tiz Hüseyini	Hüseyini	Pencgâh	X
Hüseyini	Çargâh	Hüseyini	Hüseyini	Tiz Hüseyini	X
Çargâh	Tiz Hüseyini	Hüseyini	Hüseyini	X	X
Çargâh	Tiz Hüseyini	Hüseyini	Hüseyini	X	X
Çargâh	Hüseyini	Hüseyini	Tiz Hüseyini	X	X
X	X	X	X	X	Segâh
X	Hicaz	Hüseyini	X	X	X

Ger dñlersiz bulasız oddan necāt Aşk ile derd ile idtin es- salāt	Sensin ol sultan-ı cümle enbiyā Nūr-ı çeşm-ı asfiyā vü evliyā	Yā Habiballah bize imdād kıl Son nefeste lütfün ile şād kıl	Çünkü nürün rüşen etti ālemi Gül cemaālin gülşen etti ālemi	Ey risālet tahtının sen hātemi Ey nübüvvet nıhrının sen hātemi	Destgrisin kannı uñādenin. Hem penāhı bende vü āzādemin.
Hüseyini	Hüseyini	X	X	X	X
Dügāh	Dügāh	X	X	X	X
Hüseyini	Hüseyini	X	X	X	X
Hüseyini	Hüseyini	X	X	X	X
Hüseyini	Hüseyini	X	X	X	X
Hüseyini	Hüseyini	X	X	X	X
Hüseyini	Hüseyini	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X
x	X	Uşşak	Uşşak	Rast	Hicaz

<p>Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı</p> <p><i>X makamı ile icra edilen beyit sayısı/Toplam beyit sayısı</i></p>	Mecmua 1	4/11 Hüseyini 2/11 Pençgâh 1/11 Evç 1/11 İsfahan 1/11 Rast 1/11 Tiz Hüseyini 1/11
	Mecmua 2	3/10 Pençgâh 3/10 Hüseyini 2/10 Tiz Hüseyini 1/10 Evç 1/10 Tiz Hüseyini 1/10
	Mecmua 3	4/11 Pençgâh 3/11 Hüseyini 2/11 Çargâh 1/11 Evç 1/11 Tiz Hüseyini
	Mecmua 4	6/11 Hüseyini 2/11 Pençgâh 1/11 Dugâh 1/11 Tiz Hüseyini 1/11 Çargâh
	Mecmua 5	4/10 Hüseyini 3/10 Pençgâh 1/10 Tiz Pençgâh 1/10 Tiz Hüseyini 1/10 Çargâh
	Mecmua 6	4/10 Hüseyini 3/10 Pençgâh 1/10 Tiz Pençgâh 1/10 Tiz Hüseyini 1/10 Çargâh
	Mecmua 7	4/10 Hüseyini 3/10 Pençgâh 1/10 İsfahan 1/10 Tiz Hüseyini 1/10 Çargâh
	KANI KARACA	3/10 Beyâti 2/10 Uşşak 2/10 Muhayyer 1/10 Neva 1/10 Tiz Segâh 1/10 Segâh
	HAFIZ MECİD SESİGÜR	4/10 Hicaz 3/10 Hüseyini 2/10 Uşşak 1/10 Rast

4.4 Miraç Bahri

Hep gök ehli cümle karyu geldiler Mustafâ' ya izzet ikrâm kıldılar	Irak	Irak	Aldı ol şâh-ı cihân ol zamân Sidre' den götürdi vü gitti hemân	Söyleşirken Cebrâil ile kelâm Geldi Refref öntüne verdi selâm	Metin
Mâhur	Tiz Dilkeş	Rast	Irak	Irak	Mecmua 1
	Irak	Irak	Irak	Irak	Mecmua 2
	Irak	Irak	Irak	Irak	Mecmua 3
	Irak	Irak	Irak	Irak	Mecmua 4
Evç	Evç	Evç	Evç	Irak	Mecmua 5
Evç	Evç	Evç	Evç	Irak	Mecmua 6
Irak	Irak	Irak	Irak	Irak	Mecmua 7
X	X	Segâh-Hüzzam	Segâh	Segâh	KANI KARACA
X	X	Hüzzam	X	X	HAFIZ MECİD SESİGÜR

Çün kamusum görüp geçdi öte Vardı irişdi ol ulu hazrete	Her ne hâcet dilesen makbuldür Cümle maksudum sentin mahsuldür	İrmedi evvel gelen bu devlete Kümse lâyak olmadı bu ri' ate	Yuru kim meydan senündür bu gice Top hem çyğâh senündür bu gice	Her biri kutluladı mi' racımı Diddiler geydum saâdet tâcımı	Merhaba bik yâ Muhammed didiler Ey şefâat kâim Ahmed didiler
Hüseyni	Tız Evç	Tız Evç	Tız Evç	Tız Evç	Evç
Düğâh	X	Irak	X	Pencğâh	Rast
	X	Dilkeş	X	Dilkeş	Tız Dilkeş
Hüseyni	Irak	Irak	X	Evç	Dilkeş
Hüseyni	Dilkeş	Evç	X	Dilkeş	Dilkeş
Tız Evç	X	Tız Evç	X	Tız Evç	Evç
Tız Evç	X	Tız Evç	X	Tız Evç	Evç
Evç- Irak	Evç- Irak	Evç- Irak	Evç- Irak	Evç- Irak	Evç- Irak
X	X	X	X	X	X
Tız Segâh	X	X	X	X	X

Bi-huruf ü lafz ü savt ol pädîşâh Mustafa' ya söyledi bi- iytibâh	Aşıkare gördü Rabb-ül izzeti Ahrette boyle görür ümmeti	Şeş cihetten ol munezzeh zülcelâl Bi kem-ü keyf ana gösterdi cemâl	Çünkü kamsun görüp geçti öte, Vardı eriyi ol ulu Hazrete	Her birisinden geçerken ileri Emrolundu ya Muahammed gel beru	Kef olup ol şaha yetmişbin hacab Nur-u tevhid açtı veçhinden nikab
Hüseyni	X	X	X	X	X
Dügâh	X	X	X	X	X
Hüseyni	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X
Tız Evç	X	X	X	X	X
Tız Evç	X	X	X	X	X
Hüseyni	X	X	X	X	X
Müstear	Hüzzam	Hüzzam	X	Hüzzam	Segâh
Uşşak	Evcara	Evcara	Evcara	Tız Segâh	Hüzzam

Gice gündüz turmayup istediğün N' ola kim görsem cemâlin didiğün	Hüseyni	Ol zâif tummetlerüm hâli n' ola Hazretine nice anlar yol bula	Mustafa didi evâ Rabb-i rahim Ey hatâ-pûş ü atası çok kerim	Ne murâdum var ise kılâm revâ Eylevem bür derde bin türkü devâ	Gel habîbüm sana âşık olmuşam Cümle halkı sana bende kılmuşam	Gice gündüz turmayup istediğün N' ola kim görsem cemâlin didiğün	Didi kim matûb ü maksudun benem Sevdiğün cân ile mâ' budun benem
Hüseyni	Hüseyni	Buselik	Muhayyer	Tız Hüseyni	Tız Hüseyni	Tız Hüseyni	Tız Hüseyni
X	X	Dügâh	Dügâh	Dügâh	Dügâh	X	Dügâh
Hüseyni	Hüseyni	Buselik	Muhayyer	Muhayyer	Tız Hüseyni	Puselik	Hüseyni
Hüseyni	Hüseyni	Buselik	Muhayyer	Muhayyer	Tız Hüseyni	Hüseyni	Hüseyni
Hüseyni	Hüseyni	Buselik	Tız Hüseyni	Tız Hüseyni	Buselik	X	Tız Evç
Hüseyni	Hüseyni	Buselik	Tız Hüseyni	Tız Hüseyni	Buselik	X	Tız Evç
Tız Hüseyni	Hüseyni	Buselik	Hüseyni	Hüseyni	Tız Hüseyni	Tız Hüseyni	Tız Hüseyni
X	Evcâra	Evcâra	Evç	Müstear	X	X	X
Uşşak	Uşşak	Uşşak	Uşşak	Uşşak	Uşşak	Uşşak	Uşşak

Gözü yaşı hakkiçün aşıqların bağı başı hakkiçün sadıkların	Sırr-ı Furkan nur-u azam hakkiçün Kuds-ü kâbe merve zemzem hakkiçün	Ol gice söyleşilen söz hakkiçün Ol gice hakk-ı gören göz hakkiçün	Sidre vü aruz-i muallâ hakkiçün Ol sühk-i seyr-i alâ hakkiçün	Ya ilâhi ol Muhammed hakkiçün Ol şefaât kâim ahmed hakkiçün	Ya ilâhi hazretünden hâcettüm Budurur kim ola makbul ümmetüm
X	X	X	X	X	Muhayyer
X	X	X	X	X	Dügâh - Tiz Hüseyni
X	X	X	X	X	Tiz Hüseyni
X	X	X	X	X	Hüseyni
X	X	X	X	X	Tiz Hüseyni
X	X	X	X	X	Tiz Hüseyni
X	X	X	X	X	Hüseyni
Müstear	Ferahnâk	Ferahnâk	Ferahnâk	Ferahnâk	Evcâra
X	X	X	X	X	Uşak

Yâ ilâhi kılma bizi dâllin Bu duaya cümle deriz âmin	Hem Süleyman-ı fakire rahmet et Yoldaşın imân makamın cennet et	Sana lâyak kullar ile hem- dem et Ehl-i derdün solbetine mahramet	Af- idüp isânumuz kıl rahmetin Ol Habîbün yüzi suyi hürmetin	Biz günâhkar asî mücrim kulların Yarugayıp kıl günâhlardan beru	Yâ ilâhi sakla kıl imanımız Virelim iman ile ta cânumuz
X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X
Segâh	Segâh	Segâh	Müstear	Müstear	Müstear
X	X	X	X	X	X

Zâtuna mi`rât idindum zâtunu Bile yazdum adum ile adunu	Ben sana âşk olınca ey şerif Senün olmaz mı dü âlem ey latif	Ey habibüm nedir ol kım diledün Bir avuç toprağa minnet eyledün	Ümmetüni sana virdüm ey habib Cennetüni anlara kıldum nasib	Hak Teâlâdan erişdi bir nidâ Yâ Muhammed ben sana kıldum atâ	Ümmetinden râzi olsun ol muin Rahmetillâhî aleyhüm ecmain
Tiz Acem	Muhayyer	Muhayyer	Acem	Buselik	X
X	Nevâ	Acem	Acem	Buselik	X
Nevruz	Nevruz	Nevruz	Acem	Puselik	X
Tiz Nevâ	Nevâ	Nevâ	Acem	Buselik	X
Acem	Acem	X	Acem	Buselik	X
Acem	Acem	X	Acem	Buselik	X
Tiz Acem	Tiz Acem	Tiz Acem	Acem	Buselik	X
X	X	X	X	X	X
Beyâti	Beyâti	Beyâti	Muhayyer	Muhayyer	X

Ünmetin olduğumuz devlet yeter Hizmetin kıldığıımız izzet yeter	Hüseyini	
	Dügâh	Hüseyini
<p>Beyit Temelli Kullanılan Makamların Toplam Beyit Sayısına Oranı</p> <p><i>X makamı ile icra edilen beyit sayısı/Toplam beyit sayısı</i></p> <p><i>(Toplam Beyit Sayısı 32 Adet)</i></p>	Mecmua 1	Hüseyini
	Mecmua 2	Dügâh
	Mecmua 3	Acem
	Mecmua 4	Hüseyini
	Mecmua 5	Hüseyini
	Mecmua 6	Hüseyini
	Mecmua 7	Hüseyini
	KANİ KARACA	X
	HAFİZ MECİD SESİGÜR	Segâh

SONUÇ

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular ve varılan sonuçlar şu şekildedir:

a) Mecmualarda kullanılan mevlid metinlerinde mecmualar arasında farklılıklara rastlanmıştır. Bu durum, incelenen mecmuaların yayıldığı iki yüz senelik zaman diliminde “mevlid metinleri” açısından değişik tercihlerin oluştuğunu işaret etmektedir.

b) Mecmualarda kullanılan metinlerin kullanım sıralarında farklılıklar görülmektedir.

c) Mecmualarda müziksel kullanım açısından işaret edilmiş makamların mecmualar bazında farklılıklar gösterdikleri görülmüştür.

d) Tez çalışmasında ses kayıtları analiz edilen Kani Karaca ve Mecid Sesigür yalnızca Tevhid, Velâdet, Merhaba Miraç ve Münâcat bahirlerini icra etmiştir ancak mecmualarda bu bahirlerin haricinde “Evvel Andık anı kim evveldür ol”, “Hak Teâlâ çün yaratdı âdemi”, “Çünkü ol mahbûb-u Rabb’ül-âlemin”, “Mekke kavmi uluları bî-hilâf”, “Gel berû ey aşk oduna” mısralarıyla başlayan bölümler de bulunmaktadır.

Örneğin, “Evvel andık anı kim evveldür” mısrasıyla başlayan bölüm yalnızca 4 numaralı mecmuada görülmektedir; yine “Çünkü ol mahbûb-u Rabb’ül-âlemin” mısrasıyla başlayan bölüm yalnızca 4 numaralı mecmuada görülmektedir.

e) Transkripsiyonu yapılan Kâni Karaca ve Hafız Mecid Sesigür’ün icra analizleri açısından mevlid bölümlerinin başlangıçlarında kullanılan makam tercihleri genelde mecmualarla tutarlı bulunurken, devam eden beyitlerde gerek kullanılan metin gerekse de metin ile birlikte tercih edilen makamsal yapı açısından farklılıklar görülmüştür. Özeldede bakıldığında ise “Tevhid” bahri Kani Karaca’nın icrasında mevlid mecmuaları ile “kısmen” benzerlik gösterirken, “Veladet” bahri her iki icracı açısından da “mevlid mecmuaları” ile en fazla tutarlılık gösteren bölüm olarak dikkat çekmiştir. Bu kısım iki icracının icralarının da en paralel olduğu kısımdır. Merhaba ve Miraç bahirlerinde de “hem icracıların mevlid mecmualarında işaret edilen makam yapıları ile benzerlikleri” hem de “kendi aralarındaki ortaklıklar” adına irtibatın çok güçlü olmadığı görülebilmektedir. Bu anlamda Mevlid geleneğinin en önemli bahri olarak kabul edilebilecek olup, Hz. Muhammed’in doğumunu anlatan “Veladet” bahrinin tarihsel süreçte “en az değişerek” aktarılan kısım olduğu da söylenebilir. Bu arada söz konusu makam farklılıklarının en azından bir kısmının “benzer

ezgi yapılarını anlatmak için” kullanılan isimlendirmenin zaman içinde değişebilmesinden (Irak-Segâh, Neva-Bayati, Rast-Pençgâh benzerlikleri gibi) kaynaklandığı da düşünölebilir.

Anadolu Müzik Kültürü’nün kadim geleneklerinden biri olan mevlid geleneği, makamsal müziğimizin tüm zenginliğini ve bu topraklardaki edebiyat-müzik ilişkisinin derinliğini yansıtmaktadır. Bu çalışmada yaklaşık 600 yıl önce yazılmış olan Vesiletü’n Necât isimli eserin “müziksel icrasına” yansıyan yüzlerce yıllık değişim süreci anlaşılmaya çalışılmıştır. Yalnızca günümüzde icra edilen bahirlerin başlangıç makamları ile mecmualarda belirtilen makamların tutarlılığı bile bizlere meşk geleneğinin icracılar üzerinde sağladığı “devamlılığa” dair etkilerini gösterebilmektedir. Geçmişteki söz konusu zenginliğin tespiti, bu önemli kültür değerinin geleceğe taşınabilmesinin de en önemli şartıdır.

KAYNAKLAR

Aksoy, Hasan. (2004). *İslam Ansiklopedisi*. 29, s. 482-484. Ankara: TDV Yayınları.

Bayraktarkatal Ertuğrul., Güray Cenk. (2021). *Anadolu ve Komşu Coğrafyalarda Makam Atlası*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

Durmuş, İsmail. (2004). *İslam Ansiklopedisi*. 29, s. 480-482. Ankara: TDV Yayınları

Güray, Cenk. (2012). *Bin Yılın Mirası: Makamı Var Eden Döngü: Edvar Geleneği*. İstanbul: Pan Yayıncılık.

Karadeniz, M. Ekrem. (2013). *Türk Musikisinin Nazariye ve Esasları*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Karataş, İ. Ali. (2008). Osmanlı Toplumunda Hz. Peygamber Sevgisinin Tezahürü Olarak Kurulan Mevlid Vakıfları. *İstem Dergisi*, 11, s. 47-77.

Kutluğ, Y. Fikret. (2000). *Türk Musikisinde Makamlar*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Özel, Ahmet. (2004). *İslam Ansiklopedisi*. 30, s. 475-479. Ankara: TDV Yayınları.

Sertkaya, F. Osman. (1989). *İslam Ansiklopedisi*. 2, s. 65-67. İstanbul: TDV Yayınları.

Uzun, İ. Mustafa. (2020). *İslam Ansiklopedisi*. 30, s. 583-584. Ankara: TDV Yayınları.

Tıraşcı, Mehmet. (2013). Güneydoğu ve Doğu Anadolu Çevresinde Arapça, Kürtçe, Zazaca Mevlidler ve Müzikal Olarak İcra Ediliş Tarzları. *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17/2, s. 209-236.

Etik Beyanı

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Tez Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırladığım bu Tez,

- ▯ Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- ▯ görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- ▯ başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- ▯ atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- ▯ kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- ▯ bu Tez herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

27/04/2022

Aykut KARAÇAM

Yüksek Lisans Orijinallik Raporu

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

Güzel Sanatlar Enstitüsü

Tez Başlığı: TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE MEVLİD İCRASI

Yukarıda başlığı verilen Tez tamamı aşağıdaki filtreler kullanılarak Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
27/06/2022	139	46194	22/04/2022	12	1863214975

Uygulanan filtreler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (27/06/2022)

İmza

Aykut KARAÇAM

Öğrenci No.:17134546

Anabilim Dalı:Geleneksel Türk Müzikleri

Program (işaretleyiniz):

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlik	Doktora	Bütünleşik Doktora
X			

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Prof. Dr. Cenk GÜRAY

Master's Originality Report

HACETTEPE UNIVERSITY

Institute of Fine Arts

Title : EXECUTION OF MEVLID IN THE HISTORICAL PROCESS

The whole thesis report is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. According to the originality report, obtained data are as follows.

Date Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID
27/06/2022	139	46194	22/04/2022	12	1863214975

Filtering options applied are:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read the Hacettepe University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (27/06/2022)

Signature

Aykut KARAÇAM

Student No.:N17134546

Department: Traditional Turkish Music

Program/Degree:

Master's	Proficiency in Art	PhD	Joint Phd
X			

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED

Prof. Dr. Cenk GÜRAY

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin/raporumun tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin/sanat çalışması raporumun tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde/sanat çalışması raporumda yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında tezim/sanat çalışması raporum aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/ H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... yıl ertelenmiştir. (1)
- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

27/04/2022

Aykut KARAÇAM

*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge

- (1) Madde 6.1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmasını ve internette paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7.1. Ulusal çıkarılan veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.